

Zaaknr. : 16.ZK05493

Kenmerk : 16IT014883

Barcode :

Verslag van de vergadering van het Algemeen Bestuur van Waterschap Brabantse Delta d.d. 23 maart 2016 om 19.30 uur te Breda, kapel, Bouvigne.

Aanwezig:

De vicevoorzitter: C.A.A. Coppens

De leden: J.J.M. van der Aa, M.J.C.M. Arts, K. van den Berg, W.J.H. de Boer, W. Bonthuis, J. van Dam, C.B.M.E. Franssen, J.J.M. van der Heijden, H.B. Hieltjes, C.A.M. de Jong, L.H. van der Kallen, J.J. Kocx, W.W.J.F. de Koning-Bogers, C.A.M. Korst-Dingemans, C.C.F. Mureau, G.G. de Neve, F.C.J. van Noord, P.H.T. Raedts, Th. Schots, H.C.A.M. Schouwenaars, J.A.M. Slenders, C.A.G. Snee, W. Spierings, J.P.W.A.A.M. Taks, M.C. Velthoen, J.A.P.G. Verhulst, H.P. Verroen, J.J.M. Voets, A.A.F.M. Wijnen

Afwegig met kennisgeving: C. Moonen

De secretaris-directeur: H.T.C. van Stokkom

Notulist: H. Mutsaerts van Het Notuleercentrum

1. Opening

De voorzitter: Dames en heren, van harte welkom op deze Algemeen Bestuursvergadering. Normaal valt rond deze tijd altijd een natuurlijke stilte, maar dat is vanavond niet aan de orde. Ik moet laten horen dat ik er ben. Ik denk dat het goed is om even stil te staan bij wat gisteren bij onze zuiderburen gebeurd is, want het houdt ons toch op de een of andere manier bezig en wij zijn er erg door geraakt. Laten wij hopen dat die idioten die hiermee bezig zijn, toch een keer tot inkeer komen. Ik heb ontzettend veel respect en bewondering voor al degenen die hier als hulpverlener bij betrokken zijn geweest. Dat gezegd hebbende, gaan wij toch terug naar waar wij hier voor bij elkaar gekomen zijn. Er liggen twee documenten bij u op tafel en daar zijn redenen voor om die bij u neer te leggen. Het eerste is een boekwerkje dat met verschillende partijen tot stand is gekomen over hoe om te gaan met keuzes bij water in bebouwd gebied. Ik kan mij het oordeelsvormende stuk van de vorige keer nog herinneren. Er werd tachtig/twintig (80/20) genoemd, tachtig procent (80%) bebouwd gebied en twintig procent (20%) qua inwonertal dan. Dit kwam deze week bij mij voorbij en ik dacht, goh, misschien ook interessant om dat toch aan de Algemeen Bestuursleden te overhandigen, want u toont altijd een enorme betrokkenheid. De weersvoorzichten met Pasen zijn wat minder dan de laatste dagen, dus misschien hebt u tijd om het even in te kijken en dan kunt u zien waar onze mensen mee bezig zijn. Het tweede boekje is een veldgids, een mooi gedrukt exemplaar met veel wetenswaardigheden. Ook hoe wij als waterschap met flora en fauna omgaan. Dat is heel wat. De aanleiding voor dit boekje is een gebeurtenis van afgelopen week, dat een team van Jack Poppelaars dat onze dijken beheert en onderhoudt, een prijs gaat krijgen die door Peter Glas bij zijn afscheid in het leven is geroepen. Peter wil graag bloemrijke dijken, dat vindt hij goed voor de fauna en voor de wortelingszone van de dijk, goed voor de veiligheid. Onze club mensen is in eerste instantie genomineerd en zij hebben deze week al te verstaan gekregen dat zij deze prijs gaan ontvangen medio mei/juni. Toen dacht ik, deze mensen werken met deze veldgids en het levert kennelijk ook nog het nodige op. Ik denk dat er veel dingen in staan die u in uw eigen hobby of misschien nog wel bedrijfsmatig ook nog kunnen helpen. Ik heb er nog wel een oproep bij. Er staat duidelijk beschreven hoe wij als waterschap met beheer en onderhoud omgaan. Het is wel een intern stuk, het is niet de bedoeling dat wij andere mensen in deze richting gaan opvoeden. Zo moet u dat zien, het is gewoon ter lering en om te weten waar onze mensen mee bezig zijn. Dat wat de twee cadeautjes betreft. Dan moet ik jullie allemaal nog een keer feliciteren. Ik denk niet dat iedereen zich daarvan bewust is, maar u bent meer dan een jaar Algemeen Bestuurslid en dat is op zich een felicitatie waard, vind ik. Nou gaan wij naar het serieuze werk. Afmeldingen zijn ontvangen van Carla. De heer Verhulst is inmiddels gearriveerd. Mevrouw Van den Berg komt nog, die is verlaat en dat geldt ook voor de heer Van Noord. Dan de agenda voor deze avond. Ik neem aan dat die zo gevolgd kan worden.

1.b. Spreekrecht

De voorzitter: Er hebben zich geen insprekers gemeld.

1.c. Bepaling primus bij hoofdelijke stemming

De voorzitter: De primus bij hoofdelijke stemming is nummer 11, de heer Slenders.

2. Notulen en besluitenlijst van 17 februari 2016

De voorzitter: Dan stel ik nu de notulen aan de orde. Er zijn geen verzoeken tot wijziging binnengekomen, voor zover ik weet. Wel gevraagd? Dan gaan wij die erbij pakken. Ja, dat is wel zo. De opmerkingen die gemaakt zijn, kunnen wij gewoon aanpassen. Dat staat er ook bij.

Mevrouw Franssen: Voorzitter, ik zag tot mijn verbazing dat mijn naam bij de aanwezigen stond, maar ik was er eerlijk gezegd niet. Ik was wel geestelijk aanwezig, maar niet fysiek.

De voorzitter: Dan zullen wij dat aanpassen. Niemand verder meer voor de notulen? Dan zijn deze bij deze vastgesteld en dat geldt ook voor de vertrouwelijke notulen die ter inzage gelegen hebben. Dan komen wij bij de actie- en toezeggingenlijst. Zijn daar nog opmerkingen over? Er staat Konings in plaats van Koning, nou dat wordt aangepast. Maar dat hoort bij de notulen. Niemand voor de actielijst of besluitenlijst van de vorige vergadering? Niemand, dan zijn die ook vastgesteld.

Besluit: Het Algemeen Bestuur stelt de notulen (inclusief de actie- en toezeggingenlijst) en de besluitenlijst van 17 februari 2016 vast.

3. Nota's ter besluitvorming

3.a Handvat Besluitvormend Vergaderen over de nota Actualisatie en evaluatie Communicatievisie

3.a.1. Handvat Besluitvormend Vergaderen Actualisatie Communicatievisie

3.a.2. Actualisatie Communicatievisie

De voorzitter: Dan het besluitvormende deel van de Communicatievisie. Wij gaan dat gewoon als een besluitvormend onderdeel doen zoals wij dat gewend zijn, dus dat betekent twee rondes.

De heer Van Dam: Voorzitter. Het BOB-model is een heel goed model om tot een heel goed besluit te komen. Wij kunnen daar helemaal mee instemmen. Wel vragen wij extra aandacht voor drie belangrijke regels en welke argumenten. Heel vaak zie je bij het BOB-model dat bij de besluitvorming er eigenlijk automatisch ja wordt gezegd en dat er niks meer gezegd wordt. Zeker bij belangrijke stukken hecht ik eraan dat als het besluit genomen wordt, wij ons rekenschap geven van die belangrijke regels en de argumenten daarbij, dus dat wij niet automatisch omdat het al een lang traject is doorgegaan, tot besluitvorming overgaan.

Mevrouw De Koning: Voorzitter. Het stuk ziet er op zich heel goed uit. In de vorige fase die wij gehad hebben, dat er goed naar geluisterd is en er is veel in verwerkt. Wij hebben alleen nog wat technische vragen gesteld, waarbij wij zelfs een advies hadden gekregen. Het is een visie, maar wij vragen ons als fractie af, de visie wordt uitgewerkt in een beleid, maar gaan wij dat beleid samen op dezelfde manier hanteren in de BOB-fase waarin wij nu zitten. U hebt aangegeven dat dat door de organisatie wordt uitgewerkt, maar ik had het graag willen zien voordat het in de organisatie uitgevoerd gaat worden. Dan is eigenlijk de vraag aan de overige leden hoe zij dit zien. Ik weet niet of ik dit in deze fase mag vragen, maar ik zou het heel erg prettig vinden om hierover met zijn allen een mening te vormen.

De heer De Boer: Voorzitter, onze fractie kan instemmen met de bijgestelde Communicatievisie. Wij hebben alleen nog een opmerking met betrekking tot het handvat besluitvormend vergaderen. Wij hebben de vorige vergadering voor het eerst ervaring opgedaan met de eerste B van BOB, de beeldvorming. Wij hebben er intern in de fractie over gesproken en wij vonden het, wij waren wat onwennig. Ik denk dat dat voor de meesten hier in de vergadering geldt. De meningen waren niet onverdeeld gunstig, maar het zal best een element kunnen zijn voor de toekomst. Het verloop vonden wij wat rommelig en wij denken dat er behoefte is aan wat meer structuur. Dat leeft in ieder geval bij onze fractie. Wij zouden het voorstel willen doen om voortaan de beeldvorming te laten verlopen via een onafhankelijke voorzitter. Wij denken dat het instrument daaraan wint. Nu kwamen er verschillende fracties meerdere malen aan bod en andere fracties bijna niet. Het was toch ook soms bijna invechten om aan het woord te komen. Wij denken dat het allemaal wat beter zou kunnen verlopen als je dat door een onafhankelijke voorzitter laat doen, die zeg maar, ook kan samenvatten en dat soort zaken.

De heer Kocx: Voorzitter, vanuit de fractie Bedrijven steun voor de visie die nu voorligt. Een goed stuk. Er zijn ook bijna alle dingen in verwerkt, die wij in de vorige fasen te berde hebben gebracht. Complimenten

daarvoor, het is daardoor ook een beter stuk geworden. Nog wel twee aandachtspuntjes. Een is om nog heel goed te kijken naar de nulmeting, die is voor onze fractie heel belangrijk om in ieder geval later te kunnen meten wat het effect is geweest, en het tweede aandachtspuntje is de financiële dekking. Die komt uit de exploitatie, maar nu wordt aangegeven dat educatie wellicht extra middelen vraagt. Wij willen ervoor pleiten in ieder geval om die wel binnen de huidige exploitatie op te vangen. Dank u wel.

De heer Verroen: Voorzitter, eens met de vorige sprekers dat wij heel tevreden zijn over de manier waarop dit stuk behandeld is. Ook de uitkomsten van de oordeelsvormende sessie vind ik goed terug in de geactualiseerde Communicatievisie. Daar zijn wij heel blij mee. Ik wil in herinnering roepen dat wij dit onderwerp niet beeldvormend hebben kunnen behandelen, omdat wij op een rijdende trein sprongen. In die zin wil ik de vorige spreker eraan herinneren dat de beeldvorming in dit geval op dit onderwerp naar mijn idee niet echt in het BOB-model heeft kunnen plaatsvinden. Ik ben erg tevreden met het resultaat en ik wil de staf voor hun ondersteuning en vertaling complimenteren. Zeer terecht wordt in de visie en ook in de adviesnota helder en duidelijk vermeld dat er breed gevraagd is om een nul- en eenmeting, zoals de vorige spreker ook gezegd heeft. Die nul- en eenmeting geldt vooral inzake de taakbekendheid van het waterschap. Het aangepaste stuk goed doorlezend op de SMART-doelstelling, bij het evaluatieblokje op pagina 9, kom ik drie KPI's tegen en daar zou dan uit kunnen worden opgemaakt dat dat de nulmeting is. Dat zouden wij onvoldoende vinden, een nulmeting die zich uitsluitend beroept op websites bezoeken, social media en krantenartikelen. Wij vragen het Dagelijks Bestuur daarom in navolging van de vorige spreker om een toezegging dat er een reële nulmeting gedaan zal worden inzake de taakbekendheid van het waterschap met een representatieve steekproef onder onze inwoners en dat deze natuurlijk wordt herhaald in een eenmeting na een periode van twee jaar of anderhalf jaar, al naar gelang het goed uitkomt. Ondertussen is het wel heel goed dat er KPI's benoemd zijn. Het zou interessant zijn om te kijken of deze KPI's als die vooruitgaan, ook gelijk impliceren dat ook de taakbekendheid vooruitgegaan is, want dat zou dan een hele goede indicator kunnen zijn. Daar kunnen wij van leren. Ik neem even aan dat als het Dagelijks Bestuur die toezegging doet dat de nul- en eenmeting gebeurt, dan hebben wij niet de behoefte – even reagerend op de vorige spreker – om heel erg in detail het beleidsplan en de uitvoering nog te zien. Wij denken dat de staf capabel is en dat wij als Algemeen Bestuur in onze ogen liever op hoofdlijnen zouden willen sturen.

De heer Van der Heijden: Voorzitter, wij kunnen instemmen met deze Communicatievisie. Het ligt voor ter besluitvorming en daar zouden wij meteen mee willen instemmen.

Mevrouw Franssen: Voorzitter. Allereerst even een korte opmerking over het handvat besluitvormend vergaderen. Wij zijn erg blij dat er hele duidelijke en korte richtlijnen zijn gekomen waarover wij in deze vergadering met elkaar gaan communiceren en praten, dus dank daarvoor. Dan over de actualisatie van de Communicatievisie. Ik begrijp uit de notulen dat u onze inbreng de vorige keer node gemist heeft en dat wil ik bij deze rechtzetten, want een van de zaken dat voor ons echt een hard punt was, was dat de burger, de focus op de burger en met name op de stedeling, voor ons heel belangrijk is. Het betreft verreweg het grootste gedeelte van de mensen in dit gebied en daar is de kennis over het waterschap of überhaupt het inzicht in wat het waterschap voorstelt, het meest minimaal in onze optiek, dus het is goed dat dat in ieder geval via deze communicatievisie rechtgezet wordt. Van de andere kant zien wij ook graag dat de zaak erg SMART aangepakt gaat worden. Wij zouden het uitermate op prijs stellen wanneer er een nulmeting gaat komen, zodat wij ook zien aan welke knoppen wij kunnen en moeten draaien om de communicatie en de naams- en taakbekendheid van het waterschap zo optimaal mogelijk weg te zetten in ons gebied. Daar vragen wij echt aandacht voor. Wat ons betreft, je kunt maar een keer een goede eerste indruk maken, dus het beeld dat wij als waterschap gaan neerzetten, is daarvoor bepalend. Om te kijken of dat beeld ook echt geaccepteerd wordt door de mensen in het gebied, hebben wij echt een goede communicatiestrategie nodig, maar daarvoor moeten wij zeker eerst bekijken hoe het beeld op dit moment is en sluit ik mij aan bij alle vorige sprekers om echt een nulmeting te gaan doen om te kijken of wij echt effect hebben met deze strategie.

Mevrouw Bonthuis: Voorzitter, de fractie Water Natuurlijk is heel blij met de visie zoals die er nu ligt. Wij zijn ook heel blij met het proces dat wij al lerenderwijs hebben kunnen doorlopen, het BOB-proces. Het is natuurlijk wat oefenen en ontwikkelen met elkaar hoe wij dat doen. Ik kan mij het voorstel van de heer De Boer wel voorstellen in de zin van een onafhankelijk voorzitter, dat helpt wel om ook bijvoorbeeld de Dagelijks Bestuursleden vrije handen te geven om mee te doen, want het is wel belangrijk als onderdeel van Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur samen in zo'n proces, dus daar kan ik wel in mee. Ik zou zeggen, graag meer van dit soort exercities rondom BOB. Dan inhoudelijk over de nota. De fractie Water Natuurlijk vindt het heel prettig dat er veel aandacht voor de stedeling is – tenslotte minimaal zestig procent (60%) van onze inwoners – en het is belangrijk dat hier ook acties op gericht worden. Wat wij nog een minpuntje vinden, is eigenlijk het onderdeel educatie, maar ook participatie. Zoals al verwoord is, is educatie nu niet integraal onderdeel van het plan, tenzij er extra geld komt. Ik bestrijd ten eerste dat dat per se nodig is. Educatie maakt van heel plannen al vanzelf onderdeel uit. Bovendien hebben wij de vorige keer toen wij hier oordeelsvormend zaten, met elkaar geconstateerd dat er heel veel kansen voor gratis educatieplannen liggen

als je kijkt naar wat het ministerie aanbiedt vanuit de programma's van de watercoalitie en Ons Water. Daar ligt ontzettend veel kant en klaar wat wij kunnen gebruiken en ik denk dat wij daar nog wat slimmer mee om kunnen gaan, met de educatie en de participatie. Ik geef een voorbeeld wat straks ook op de agenda staat. Dat is de Lage Vuchtpolder. Het is een heel interessant plan dat uitgevoerd gaat worden. Dat is pal aan de stadsgrens van Breda. Ik lees tot mijn verrassing in het plan voor de Lage Vuchtpolder dat de communicatie vooral gelegd wordt bij Staatsbosbeheer, want dat is de gebiedseigenaar. Dan denk ik ja, dat vind ik toch wel een gemiste kans. Waterschap, je hebt minimaal negentigduizend (90.000) inwoners, even de noordelijke helft van Breda, die wel eens een excursie in dat gebied willen doen, die wel eens willen weten waarom daar überhaupt watermolens staan, wat doen die molens eigenlijk? Er is zoiets als een helofytenfilter, wie heeft daar ooit van gehoord? Maar je kunt er prachtige dingen zien. Benut die kansen voor educatie, communicatie die gewoon in al onze plannen zitten en dan kost het niks extra's, maar je zet het waterschap wel goed in de kijker. Dat vind ik een belangrijke toevoeging. Integrale verbindingen, iets slimmer, dan kunnen wij veel meer doen. Dank u wel.

Mevrouw Raedts: Voorzitter, ik ben ook heel tevreden over de bijeenkomst die wij de vorige keer gehad hebben, de oordeelsvormende bijeenkomst. Ik vind dat uit wat wij nu op papier hebben gekregen, de Communicatievisie, blijkt dat er goed geluisterd is naar hetgeen er gezegd is. Ik ben het er ook mee eens dat de focus is gelegd op de drie aspecten die in de nota staan. In de Communicatievisie staat ook dat wij met een krachtig en eenduidig verhaal naar buiten moeten treden. Over die zinsnede heb ik nog wel twee aanvullingen of opmerkingen, dat betreft de eenduidigheid en het verhaal. Dus wij moeten naar buiten treden. Wij kunnen suggesties van burgers en stedelingen ophalen, maar wij hebben natuurlijk ook zelf een boodschap. Daar communiceer je onderling over met de stedeling. Die eenduidigheid, dat heb ik in de vorige vergadering ook gemeld, op verschillende plekken wordt een verschillende boodschap naar buiten gedragen. Op dit moment ten minste nog, dus ik wil het Dagelijks Bestuur vragen daar nog eens goed naar te kijken en een eenduidige boodschap in alle communicatiemiddelen te verwoorden. Dan het verhaal. In de oordeelsvormende vergadering is het accent gelegd op de stedeling. Daar ben ik het mee eens. Ik heb toen ook gepleit en dat mis ik wel in deze notitie, dat stedelingen sterk betrokken zijn over het algemeen bij het buitengebied, de recreatie, maar ook met de habitat van de natuur, de vogels. Ik las pas in de krant dat er nu al een miljoen mensen kijken naar de webcams van broedende vogels. Dan kunt u zeggen, wat heeft dat met natuur te maken, dat is puur voyeurisme, maar het heeft er toch mee te maken, zo kun je het zien. Het levert wel op dat de stedeling geïnteresseerd is en raakt in wat er in de natuur leeft. Ik zou ervoor willen pleiten dat wij in het verhaal dat wij naar buiten uitdragen, daar ook de bescherming, herstel en ontwikkeling van natte gebieden, behoud van waterkwaliteit en versterking van de biodiversiteit uitdrukkelijk en expliciet meenemen. Dan wat betreft de geactualiseerde Communicatievisie. Daar wil ik nog even kijken naar de visie, want dat is in feite de boodschap die je naar buiten brengt. Ik zie bij de tweede zin staan: "Het waterschap draagt bij aan veilig wonen, werken en genieten aan water." Ik wil het Dagelijks Bestuur vragen dit aan te vullen met 'en versterking van de biodiversiteit'. Even verderop in de nieuwe visie staat: "Het waterschap weet wat er speelt in de samenleving en werkt samen met diverse partijen." Gezien dat wij als waterschap veel samenwerken met natuurterreineigenaren wil ik het Dagelijks Bestuur vragen hier expliciet op te nemen dat behalve inwoners, agrariërs, overheden, onderwijsinstellingen en andere organisaties ook de samenwerking met natuurterreineigenaren opgenomen wordt. Ik ben het heel erg eens met wat mevrouw Franssen net zei, het beeld naar buiten, het beeld dat wij neerzetten, bepaalt ook de manier waarop je benaderd wordt en de manier waarop je communiceert. Dat beeld doen wij met deze visie, dus de visie moet alles omvattend zijn.

De heer Taks: Voorzitter, bij de oordeelsvormende discussie in de vorige vergadering over dit onderwerp is duidelijk gebleken dat er binnen het Algemeen Bestuur geen enkel verschil van mening bestaat over de betekenis van communicatie. Een goed communicatiebeleid zorgt voor draagvlak en bereidheid bij inwoners, bedrijven en organisaties om actief te participeren in de projecten en activiteiten van het waterschap. Dat komt de kwaliteit van de besluitvorming ten goede. Het aanscherpen van het communicatiebeleid zoals dat nu geformuleerd is, draagt daar zeker aan bij. De fractie van 50plus stemt in met de actualisatie van de Communicatievisie. Overigens denk ik dat de vorige discussie uitstekend was, alom is er veel waardering voor de BOB-methodiek. Ik maak daar toch een persoonlijke kanttekening bij. Misschien is het vloeken in de kerk, maar ik ben er niet van overtuigd dat dankzij de BOB-methodiek dit product zo goed geworden is, dat het op andere manieren ook een goed resultaat kan opleveren. Wij BOB'en gewoon mee de komende tijd als 50plus-fractie, maar wij zijn niet echt overtuigd van de geweldige kwaliteiten van deze methodiek. Het is een beetje krampachtig, je kunt ook op andere manieren met elkaar discussiëren met dezelfde waardevolle resultaten. Maar wij blijven daaraan mee doen, wij gaan ons uiteraard niet buiten spel plaatsen. De tijdgeest zoals die hier leeft, voelen wij ook aan.

De voorzitter: Toch nog heel veel opmerkingen en vragen. Ik ga het rijtje gewoon even af met jullie goedvinden. De heer Van Dam komt terug op het oordeelsvormende gedeelte van de vorige bijeenkomst. Dat vond hij goed gegaan. Hij kan instemmen met de Communicatievisie die nu voorligt, maar hij roept op om in de toekomst in ieder geval alert te blijven en niet bij wijze van een soort automatisme als wij die twee

stappen gezet hebben, om dan maar meteen akkoord te gaan, maar goed te kijken naar de argumenten die daarbij horen voordat het besluit genomen wordt. Dat is terecht, denk ik. Mevrouw De Koning vindt dat wij goed geluisterd hebben, goed verwerkt in de visie, vraagt zich wel af of er nog een beleidsdocument komt. Als ik het goed heb begrepen, dan staat in deze visie eigenlijk het beleid voor de komende jaren uitgewerkt en sterker nog, wij zijn op dit moment al druk met het in de organisatie te implementeren. Er is toegezegd dat er eind 2017 een evaluatiemoment komt, maar als wij het hebben over communicatie, dan is dit voorlopig wat wij op dit moment te bieden hebben. De heer De Boer was even verward door het beeldvormend, het oordeelsvormend en besluitvormend. Hij vond dat er bij de beeldvormende vergadering een onafhankelijk voorzitter ingezet moet worden en dat ben ik helemaal met hem eens. Maar dat werd weer gecorrigeerd door de heer Verroen. Dat had hij eigenlijk beter niet kunnen doen.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, ere wie ere toekomt. Alle begin is moeilijk, ook voor een voorzitter die er al lang zit.

De voorzitter: Oké, maar het beeldvormende gedeelte hebben wij volgens mij middels een sessie voor geïnteresseerde Algemeen Bestuursleden gedaan door de afdeling Communicatie en dat is een beetje de rijdende trein waar wij dan met zijn allen op zaten. Vandaar dat wij meteen de stap naar het oordeelsvormend gedeelte konden doen, wat wij de vorige keer gehad hebben. Als daar een onafhankelijk voorzitter wenselijk bij is, dan denk ik dat wij dat wegleggen bij de werkgroep, die dat nader kan uitwerken en die zal voor de zomer met een reactie komen en dan horen wij het wel. Verder kan de heer De Boer instemmen met de Communicatievisie. De heer Kocx ook steun. Heeft ook ontdekt dat alle dingen verwerkt zijn die de vorige keer genoemd zijn. Hij vraagt nog wel aandacht voor de financiën binnen de huidige exploitatie. Als er meer geld voor onderwijs en dat soort dingen nodig is, dan kan ik u toezeggen dat dit binnen de exploitatie blijft. Hij komt ook met de nulmeting waar ook anderen een beroep op doen. Dat doet ook de heer Verroen. Ik kom daar aan het eind van het verhaal even op terug. Even los daarvan, steun voor het beeldvormend gedeelte. Verder is zijn oproep om een nulmeting te doen en ook nog een eenmeting, zodat wij zien dat wij vooruitkomen. De heer Van der Heijden kan instemmen. Mevrouw Franssen geeft er blijk van dat zij de vorige keer geestelijk wel aanwezig was, want zij komt terug op het oordeelsvormend gedeelte. Zij dankt in ieder geval voor de visie zoals die er nu ligt. Vraagt toch aandacht voor de stedeling. Er is een beetje verwarring in de procenten. Mevrouw Bonthuis zegt zestig/veertig (60/40). Wij hebben de vorige keer tachtig/twintig (80/20) genoemd. Ik weet niet precies wat het is, maar mijn gevoel zegt dat het korter bij de tachtig (80) ligt dan bij de zestig (60). Maar dat er in ieder geval aandacht moet zijn voor deze belangrijke grote groepen, is helder. Mevrouw Bonthuis is ook blij met de nota, ook blij met het proces. Een onafhankelijk voorzitter kan helpen. Daar kan zij zelf in de commissie aandacht aan besteden. Aandacht voor met name de stedeling, educatie en participatie. Een paar voorbeelden genoemd. Ik denk dat wij gewoon in kunnen stemmen met hetgeen u voorstelt, mevrouw Bonthuis, want dat is ook gewoon wat de intentie van de visie is, alleen vraagt u nu aan ons of wij de tekst aanpassen, vraagt u aanvullingen of vraagt u er gewoon aandacht voor.

Mevrouw Bonthuis: Het laatste.

De voorzitter: Oké, dan is dat bij deze toegezegd. Mevrouw Raedts vond het ook leuk, het oordeelsvormend, er is goed geluisterd. Maar goed, dan heeft zij toch nog wel wat opmerkingen. Vooral de boodschap moet krachtig en eenduidig zijn. Dan heb ik al het idee, daar doen wij ons best voor om dat te doen, maar heb je dan ook concrete voorbeelden waar het ons kennelijk niet lukt? Daar ben ik dan wel nieuwsgierig naar. Vraagt ook aandacht voor de stedeling. Een leuk voorbeeld zijn de webcams. Ik hoorde de opmerking, wij moeten wel de privacy respecteren. Biodiversiteit had u er graag aan toegevoegd en ergens anders in de tekst had u er nog graag de natuurterreineigenaren aan toegevoegd. Wat die twee dingen betreft, persoonlijk heb ik daar totaal geen moeite mee, maar het moet wel passen binnen de context zoals de visie is. Als u het goed vindt dat wij nog een keer naar de tekst kijken en als wij geen rare dingen tegenkomen en niet de een of andere groep gaan bevoordelen of benadelen, dan ben ik bereid om toe te zeggen dat wij het erin op gaan nemen, maar het moet wel binnen de context passen en binnen de missie en visie van het waterschap. Is dat akkoord?

Mevrouw Raedts: U zegt, het moet binnen de missie en visie van het waterschap passen, maar ik bedoel net dat die missie en visie te beperkt zijn, dus dat het een aanvulling is op de visie en missie.

De voorzitter: Wij kijken nog een keer goed naar de tekst en als het geen bezwaren oplevert, dan gaan wij die aanvullingen erbij doen. De heer Taks zag een verbetering van de kwaliteit van het voorliggende stuk. Stemt er ook mee in, vond ook dat de discussie goed is verlopen, maar hij vond een andere manier van discussiëren die hij bij andere gremia heeft meegemaakt, ook best altijd wel goed gaan, dus het is niet het enige wat hem erg boeit, om het zo maar eens te zeggen. Dan kom ik nog bij het laatste en dat is een beetje een heikel punt. Verschillende mensen hebben gevraagd om een nulmeting en op zich klinkt dat heel sympathiek. Iedereen die daar voor het eerst mee geconfronteerd wordt, zegt, dat moeten wij doen, want

dan weten wij precies waar wij staan en als wij dan na verloop van tijd vorderingen maken, dan kunnen wij precies weten wat die vorderingen betekend hebben en dan kunnen wij daar mee scoren en dan zijn wij zelf blij en gelukkig. Maar als je daar wat dieper over gaat nadenken, dan komt er meteen een aantal vragen bij mij naar boven over een nulmeting. Ik kan er ook meteen enthousiast over worden, dat is verder het probleem niet, maar hoe gaan wij dat doen. Wij hebben achthonderdduizend (800.000) inwoners in ons totale werkgebied, wanneer is het voldoende representatief?

De heer Verroen: Voorzitter, bij interruptie. Wij zijn nu vooral bezig om hoofdlijnen te geven. Ik denk dat uw staf Communicatie heel wel de tekst representatieve steekproef begrijpt en dat wij ons daar inhoudelijk niet mee zouden hoeven bezig te houden, naar mijn inzicht, als u mij toestaat.

De voorzitter: Dat mag u vinden. Ik ga er toch op door als u het niet erg vindt, anders stoppen wij er wel mee. Ik ga toch nog even mijn verhaal afmaken. Achthonderdduizend (800.000), wanneer is het representatief? Is dat nul komma een procent (0,1%), is dat een procent (1%)? Dat is op zich al lastig. De kosten die gemoeid zijn met een heel klein eenvoudig onderzoekje, ik heb inmiddels voldoende ervaring opgedaan binnen dit waterschap waar wij het dan over hebben. Je bent zo een bedrag van tussen de vijftieng- (€ 25.000) tot vijftigduizend euro (€ 50.000) armer. En dan is het wel belangrijk dat u dat beseft, want geven wij die vijftieng- (€ 25.000) tot vijftigduizend euro (€ 50.000) dan liever uit aan een nulmeting of gaan wij die effectief gebruiken om onze communicatiemiddelen die wij hebben, naar een hoger plan te tillen, zoals eigenlijk vermeld staat in de visie die wij aan u voorleggen. Als ik die keuze zelf zou moeten maken, dan zou ik wel weten waarvoor ik zou kiezen. Bovendien is het niet zo dat wij helemaal niks weten. Wij hebben Unie-onderzoeken, daar worden wij als waterschap vergeleken met andere waterschappen. Wij werken in Brabant samen met de drie andere waterschappen en daarvan komen ook gegevens binnen. Het is niet zo dat wij helemaal niet weten hoe wij ervoor staan op het gebied van communicatie. Als u zegt, wij willen coûte que coûte een nulmeting op dit moment, wij willen weten hoe wij ervoor staan, los van wat de Unie verzamelt of het winnend samenwerken verzamelt, dan wil ik in de tweede ronde graag meer van u weten. Dan stel ik voor dat wij de tweede ronde aan de orde stellen.

Tweede termijn

De heer Van Dam: Voorzitter. U heeft ons een vraag gesteld over de nulmeting. De AWP is van mening dat die vijftigduizend euro (€ 50.000) beter kunnen worden ingezet op doelgerichte communicatie. Voor ons zou dan zo'n nulmeting niet direct noodzakelijk zijn, al zouden wij een vinger aan de pols in de vorm van een benchmark met andere waterschappen en met de Unie wel op prijs stellen. Dat zou voor ons al waardevol kunnen zijn, maar niet een aparte nulmeting.

Mevrouw De Koning: Voorzitter, ik wil nog even terugkomen op de vragen die ik in eerste termijn heb gesteld over het beleid, educatie en de social mediastrategie. Er staat in het stuk op bladzijde 7 dat die in 2016 opnieuw opgesteld of aangepast wordt. Ik en anderen zouden het fijn vinden om daarvan op de hoogte gesteld te worden, in ieder geval met een mededeling en via een apart informatiestuk. Op de vraag terugkomend of wij om en nabij vijftigduizend euro (€ 50.000) uit willen geven voor een nulmeting, nee, wij zien dat geld dan juist beter besteed aan de educatie. De cijfers van de benchmark vanuit de Unie en de andere Brabantse waterschappen geven hopelijk genoeg inzicht om richting de toekomst te kunnen kijken, heeft het voordeel of geen voordeel gehad.

De heer De Boer: Voorzitter, onze fractie deelt uw mening die u zojuist hebt geventileerd. Een nulmeting kan zinvol zijn, maar wij zijn ons ervan bewust dat wij ook al veel weten hoe wij er eigenlijk in staan als waterschap. Als het gaat om geld uitgeven, dan moet dat niet besteed worden aan een nulmeting, want die kosten zullen zeer aanzienlijk zijn. Dat weten wij ook uit ervaring. Die kosten kunnen wij dan beter besteden aan de communicatie zelf.

De heer Kocx: Voorzitter, onze fractie hecht wel waarde aan een nulmeting, maar uiteraard niet tegen elke prijs. Ik denk dat daar creatief mee omgesprongen kan worden. Ik wil wel een suggestie doen die ik zelf in het verleden heb laten doen. Kijk wat je kunt doen met Avans of met NHTV als een stageopdracht. Het kost je wel interne uren en vijfhonderd (€ 500) tot duizend euro (€ 1.000) aan stagevergoeding, maar je hebt een dijk van een rapport. Dank u wel.

De heer Verroen: Voorzitter. Ik sluit mij qua tip volledig aan bij de vorige spreker. Ik ga toch een tandje dieper. Ik denk dat wij hier proberen als Algemeen Bestuur heel duidelijk een visie neer te leggen en in die visie en in de adviesnota die u hebt ingestuurd, noemt u zelf en de staf ook de nul- en de eenmeting. Ik denk dat als je geld uitgeeft aan communicatie, dan geef je vaak veel geld uit en je wilt heel graag kunnen meten of dat geld heel goed besteed is. Als er gestandaardiseerde onderzoeken van de Unie zouden zijn die je op een moment kunt afroepen en over twee jaar weer kunt afroepen, waaruit de taakbekendheid van Brabantse Delta af te leiden zou zijn, dan zou u volkomen gelijk hebben. Ik ken die onderzoeken niet, ik weet niet of ze

zo gericht zijn. Wij hebben ons hier als Algemeen Bestuur heel sterk gemaakt om de invloed van communicatie op onze taakbekendheid bij de inwoners te borgen en te zien hoe wij die kunnen beïnvloeden en dat wij dat belangrijk vinden, omdat wij van die inwoners offers vragen in de vorm van belasting en dat wij hele belangrijke taken willen doen waar wij draagvlak voor willen hebben. Juist het meten van de vooruitgang en het succes van waar wij hier de hele tijd over gesproken hebben, is heel belangrijk. Dat dat vijftigduizend euro (€ 50.000) kost, ik ben geen communicatieadviseur, wellicht u ook niet, dat weet ik niet, maar vijftigduizend euro (€ 50.000) lijkt mij een groot bedrag en als ik de vorige spreker hoor, dan kunnen wij tegen aanzienlijk minder kosten ook een meting doen. Ik wil namens het CDA zeker zeggen dat een vorm van een nul- en een eenmeting absolute noodzaak is in onze ogen. Verder wil ik nog even ingaan op de suggestie van mevrouw Raedts. Ik vind het prima als ook natuurterreinen genoemd wordt als een van de stakeholders.

Mevrouw Franssen: Voorzitter, ook de VVD-fractie gaat eigenlijk wel voor een nulmeting eerlijk gezegd, maar ik laat het heel graag aan de creativiteit van uw medewerkers over om daar op een goede manier mee om te gaan. Als er inderdaad al allerlei imago-toetsingen en benchmarks zijn bij de Unie van Waterschappen, dan moeten wij die zeker niet naast ons neerleggen. Dat betekent dus dat wij op een goede manier toch een heel goed beeld kunnen krijgen van hoe goed en efficiënt het waterschap functioneert en wat wij voor ons geld doen. Dat heeft niet zozeer te maken met wat wij allemaal voor de natuur doen, maar gewoon voor het droge voetenverhaal en de waterzuivering en dergelijke, wat toch eigenlijk onze belangrijkste items zijn en dat wij dat kostentechnisch op een goede manier doen, dat is het beeld wat wij – zo zien wij dat ten minste – in grote lijnen naar buiten willen brengen. Dat kunnen wij zeer wel op een hele eenvoudige manier te weten komen. Dus wij hechten zeer aan de nulmeting. De suggestie van de heer Kocx om dat via een stageopdracht of iets dergelijks te laten doen, is in ieder geval een goede gedachte, maar ik denk ook dat er voor het onderzoek al een hele hoop informatie voorhanden is binnen allerlei andere gremia, waar wij zeker gebruik van kunnen maken. Overigens wil ik ook nog een opmerking maken in aanvulling op wat mevrouw De Koning zei. Ook het implementatieplan, hoe gaan wij daarmee om en hoe gaan wij dat monitoren, dat vinden wij eigenlijk ook heel belangrijk, maar toch graag zeer veel aandacht voor de nulmeting.

Mevrouw Bonthuis: Voorzitter. De fractie Water Natuurlijk is wat genuanceerd als het over de nulmeting gaat. Natuurlijk is het belangrijk om te weten wat het effect is van het werk wat je verzet als het gaat om communicatie, maar zeker niet tegen elke prijs. Het voorstel van mijnheer Kocx is helemaal prima en ik weet inderdaad dat de Unie hier ook handig materiaal en stappen in zet, dus laten wij daarbij aansluiten. Tegelijkertijd weet ik uit ervaring hoe ingewikkeld een nulmeting is, want wat meet je nou eigenlijk? Meet je kwantitatief, meet je kwalitatief? Dat is verschrikkelijk moeilijk. Als je zou vragen aan mensen, ik geef even een voorbeeld, kent u Brabantse Delta, dan krijg je misschien negennegentig procent (99%) nee. Als je zou vragen van, u weet dat er jaarlijks bij u een sloot schoongemaakt wordt, ja is het antwoord dan waarschijnlijk. Dus het is heel ingewikkeld. Ik weet dat ook uit veel werkervaring. Ik ben wat voorzichtig bij wat voor resultaten ons dat gaat opleveren. Misschien kun je ook zoeken naar natuurlijke momenten waarop je contact hebt met onze ingezetenen, om hen dan tegelijkertijd iets te vragen over de communicatie. Dan heb je een natuurlijk meeliftmoment. Dat zijn even wat suggesties.

Mevrouw Raedts: Voorzitter, ik wil nog even terugkomen op het verzoek, geef eens wat voorbeelden van eenduidigheid. Ik heb ze niet uitputtend opgezocht, maar wat mij wel opgevallen is, als je via de Unie van Waterschappen komt op de kernboodschap van Waterschap Brabantse Delta, dan staat daar een andere kernboodschap dan wanneer je via de website van Waterschap Brabantse Delta komt. Op de achterkant van het bestuursgidsje wat nog niet zo heel lang geleden aan ons uitgedeeld is, staat een andere kernboodschap dan op de website van het waterschap en in notities en zaken die wij op tafel krijgen in de vergadering, wordt vaak weer een andere kernboodschap genoemd. Die heb ik dus niet paraat, maar ze zijn dus op alle plekken verschillend. Ik heb ook gezien dat de kernboodschap van de Communicatievisie 2014 weer een andere is dan nu. Daar is naar mijn weten niet over gesproken. Wij hebben het nu over de communicatie, wij hebben het nu over de missie en de visie, maar dat bevreemdt mij en ik denk dat het zeker voor de buitenwereld, die toch eerst op de site gaat kijken om te zien, wat is dat eigenlijk voor club, die komen bij de kernboodschap en die komen op de tweede plek bij de visie. Daar wil ik toch ook wel van zeggen dat ik van mening ben dat wij met deze vergadering niet moeten kijken of een opmerking past in de missie en visie zoals het er nu staat, nee, het is andersom. Wij hebben een mening over de missie en visie en daaraan zou de visie aangepast kunnen worden. Wat dat betreft vind ik het antwoord, past het in de missie en wij kijken ernaar, teleurstellend, want ik denk toch dat wij een waterschap zijn dat nauw samenwerkt met natuurterreineigenaren bij verschillende projecten. Wij hebben hier het afgelopen jaar verschillende projecten de revue zien passeren op het gebied van EVZ's, natuurontwikkeling. Daar wordt intensief samengewerkt, er wordt ook goed samengewerkt. Waarom zouden wij dat niet naar buiten brengen, dat wij goed samenwerken met natuurterreineigenaren. In de missie staat letterlijk de zin: "Het waterschap weet wat er speelt in de samenleving en werkt samen met" en dan komt er een rijtje waar de natuurterreineigenaren niet in staan. Dat vind ik heel vreemd. Er staan wel onderwijsinstellingen, maar een groep waar je eigenlijk ook voor bent, het is de opdracht van een waterschap om watersystemen en de

waterkwaliteit zo te realiseren dat de natuur er beter van wordt, dat is een wettelijke taak, dat zouden wij niet opnemen. Ik ben dus niet tevreden met uw antwoord dat u eerder gaf.

De voorzitter: Dat mag, wij komen daarop terug. Ik had gevraagd om wat duidelijker te zijn over die eenduidigheid, dat bent u meer dan geweest. Dank daarvoor. Dat betekent dat wij ook nog wat huiswerk meekrijgen. Dat is voor mij nou ook een stuk helderder. Ik had het misschien beter niet kunnen vragen, maar goed, het is nu wel helder. Ik ga het rijtje even snel af, want het is de tweede termijn en dan kunnen wij naar besluitvorming toe. De heer Van Dam heeft goed geluisterd en die is het ermee eens. Mevrouw De Koning komt terug op hetgeen zij eerst gevraagd heeft. Kunnen wij gewoon zo afspreken dat wij de social mediastrategie et cetera aan u als Algemeen Bestuur geven, zodat u dat straks kunt lezen, of op de website plaatsen. Er komt in ieder geval een gelegenheid dat u daar inzage in krijgt. Verder was u het eens met mijn opmerking, let wel, hou de kosten een beetje in de gaten.

Mevrouw De Koning: Maar wel met de opmerking, dat geld mag wel aan educatie gegeven worden. Dat vond ik wel belangrijk.

De voorzitter: Prima. De heer De Boer eigenlijk hetzelfde. Mijnheer Kocx vraagt toch aandacht voor die nulmeting, maar niet tot elke prijs en komt met een voorstel, laten wij er een student naar kijken als een afstudeeropdracht of iets dergelijks. Ik denk dat dat een hele waardevolle tip is, want het is niet zo dat ik tegen een of ander onderzoek ben, maar ik zit een beetje met de hoge kosten in mijn maag. Eigenlijk zegt mijnheer Verroen precies hetzelfde. Hij houdt wel vast aan zijn nulmeting, maar hij wil besturen op hoofdlijnen, dus eigenlijk zegt hij, Dagelijks Bestuur, ben creatief, ik wil een nulmeting en hoe je dat doet, is aan jullie.

De heer Verroen: Voorzitter, en een eenmeting.

De voorzitter: Ja, dat hoort er dan bij, want anders heb je nog niks. Oké, maar dan heb ik het toch goed gehoord. Mevrouw Franssen is eigenlijk dezelfde mening toegedaan, maar die zegt wel, als nou de Unie voldoende gegevens heeft, ga gewoon daar informatie ophalen, daar moet heel veel bekend zijn, en misschien is dat wel voldoende. Laten wij afspreken dat wij de benchmark van de Unie van Waterschappen op het gebied van communicatie ook met elkaar delen, want er is inderdaad al heel veel bekend, alleen u heeft daar waarschijnlijk nog onvoldoende weet van. Dat gaan wij u gewoon geven en verstrekken. Mevrouw Bonthuis heeft mijn oproep zelf ervaren kennelijk, dat dat onderzoek heel ingewikkeld is, je weet ook niet altijd wat je allemaal wilt meten. Daar zijn heel veel mogelijkheden en dat maakt het ook niet gemakkelijker. Mevrouw Raedts heb ik al een klein beetje beantwoord. Ze is heel erg teleurgesteld in hoe wij gereageerd hebben op de natuurterreinbeheerders en dat moet zij eigenlijk helemaal niet zijn, want ik heb gezegd, als het binnen de tekst past en als wij anderen daar geen schade mee berokkenen of anderen bevoordelen, dan nemen wij de natuurterreinbeheerders er gewoon in op. Dus ik ben van plan om het er gewoon in op te nemen, alleen ik houd even een slag om de arm dat ik ervoor wil waken dat ik andere partijen weer niet in een verkeerd licht wegzet. Dus eigenlijk hebt u de toezegging dat het erin komt te staan, tenzij het schade oplevert. Nou, dat zal niet gebeuren, maar goed, je moet altijd een beetje voorzichtig zijn.

Mevrouw Bonthuis: Voorzitter bij interruptie, als je die discussie krijgt, mevrouw Raedts zei terecht, er staan nu opeens ook onderwijsinstellingen als doelgroep en die komt verder nergens anders voor, in geen enkel andere missie behalve nu in deze ene, dus die is helemaal vreemd.

De voorzitter: Als jullie er allemaal gelukkig van worden als ik zeg, en natuurterreinbeheerders komen erin te staan, dan is dat opgelost.

De heer Van der Heijden: Voorzitter, als ik zie dat een besluitvormend punt dik drie kwartier duurt, dan zou ik toch heel erg pleiten voor een goede voorzitter de volgende keer bij het oordeelsvormende stuk, want dit noem ik geen besluitvorming, want ik heb ongeveer dezelfde discussie gehoord als de vorige keer.

De voorzitter: Wij komen nu toe aan besluitvorming, mijnheer Van der Heijden. Als ik alles op me in laat werken, dan trek ik de conclusie dat wij deze toekomstvisie op het gebied van communicatie breed ondersteunen. Is dat correct? Oké.

Besluit: Het Algemeen Bestuur stemt in met:

- 1. De actualisatie van de Communicatievisie waarbij de focus voor 2016 en 2017 ligt op taak- en naamsbekendheid, samenwerking en waterbewustzijn;***
- 2. De evaluatie van de Communicatievisie eind 2017.***

3.b. Benoeming externe leden Rekenkamercommissie/wijziging Verordening Rekenkamercommissie

De heer Taks: Voorzitter, met de benoeming van de externe leden van de Rekenkamercommissie en de wijziging van de verordening wordt door 50plus ingestemd. Wel een paar opmerkingen over de bijgevoegde brieven van de beide andere Brabantse waterschappen. Wij vinden het teleurstellend dat daar niet de bereidheid is om te komen tot een gemeenschappelijke rekenkamer, zoals het Algemeen Bestuur dat altijd bepleit heeft. Zij hebben wel een bepaalde opvatting over meer samenwerken, wat duidelijk verwoord is in de stukken, maar dat is niet wat wij als doelstelling hadden. Wij zouden toch graag zien dat het Dagelijks Bestuur blijft ijveren voor de gezamenlijke rekenkamer, dus echt een rekenkamer voor geheel Brabant.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter, heel kort. De fractie Water Natuurlijk gaat akkoord met de benoeming en de wijziging van de verordening. Wel even twee technische punten. Ik denk dat wij eerst de wijziging moeten besluiten en dat wij dan pas kunnen benoemen. Dat staat nu net omgedraaid. Het tweede punt is, ik vind het een rijkelijk laat voorstel, want de benoeming is deze maand noodzakelijk en ik had een vooruitziende blik van de Rekenkamercommissie verwacht met een rooster van aftreden naar de toekomst toe en ik vind dat dit nu een beetje op het laatste moment moet gebeuren. Als een Rekenkamercommissie van tevoren rekening houdt met een rooster van aftreden waar ook continuïteit in zit, dan hoeft je dit soort voorstellen met een wijziging van de verordening eigenlijk niet tot het Algemeen Bestuur te laten komen. Het tweede punt, de samenwerking met de twee andere Rekenkamercommissies. Het is jammer dat die wel open staan voor samenwerking, maar niet voor intensivering en samenvoeging. Ik wil graag het Dagelijks Bestuur verzoeken om deze opmerking over te brengen naar de twee andere Dagelijks Besturen in het kader van winnend samenwerken.

De heer Velthoen: Voorzitter, voor de VVD-fractie geldt dat wij inderdaad wel gecombineerd zouden willen samenwerken als dat mogelijk is. Wij lezen de brieven van de overige waterschappen dat die daarin enige nuancering aanbrengen. Wij gaan akkoord met de benoeming van de leden. Wij vragen ook om in de nabije toekomst een evaluatiemoment in te bouwen voor de effectiviteit van de Rekenkamercommissie. Wij weten waarom wij dat doen, maar wij willen graag weten, kunnen wij het beter doen?

De heer Kocx: Voorzitter. In ieder geval vanuit onze fractie akkoord met het wijzigings- en benoemingsbesluit formeel gezien, maar zwaar teleurgesteld in de reacties van de andere twee waterschappen, vooral in de brief van Waterschap De Dommel, die notabene ondertekend is door de rekenkamer zelf, waarbij wij toch expliciet hadden gevraagd aan het Algemeen Bestuur wat zij ervan vonden. Wij krijgen dan een brief terug van de rekenkamer zelf, een beetje in de trend van: wij van Wc-eend adviseren Wc-eend. Jammer, maar goed, wij hebben dit traject gehad. Ik hoop dat ze goed gaan samenwerken en wij zullen in ieder geval als fractie Bedrijven binnen de andere waterschappen bij onze collega-fracties gaan lobbyen om dit toch tot stand te brengen.

De heer Schouwenaars: Voorzitter. De teleurstelling over de reactie van de beide waterschappen is al een paar keer geuit. Ik sluit mij volledig aan bij de opmerkingen van de heer Kocx. Ik miste namelijk de reactie van De Dommel, maar ik moet kennelijk de reactie van de rekenkamer als de reactie van De Dommel lezen, maar goed, zo ver was ik nog niet. Dat is ook de nieuwigheid waarschijnlijk, ik zit pas net een jaar in deze club. Dan inhoudelijk. De verordening op zich, prima, had ook misschien gemakkelijk gekund door ook gewoon het iets anders te formuleren, maar dat maakt allemaal niet uit. Waar ik mij wel zorgen over maak, is, wij doen de continuïteit van de rekenkamer prima, maar het mag toch niet zo zijn dat als je een keer voor een bepaalde periode bent gekozen, je erop kunt rekenen dat je ook gekozen wordt voor de aanvullende periode. Met andere woorden, los van een evaluatie van de rekenkamer als geheel, zou ik eraan hechten om of door de rekenkamer zelf of vanuit het Algemeen Bestuur aangestuurd een evaluatie van het functioneren van de leden te doen. Waarom? Omdat vier jaar benoemd worden niet automatisch acht jaar benoemd worden is. Heel simpel. Daarom mijn punt, dan hadden ze beter acht jaar in de verordening op kunnen nemen. Dat mis ik nu. Geeft niet. Ik heb het volste vertrouwen in de huidige leden en ik heb er het volste vertrouwen in dat zolang deze mensen de kans krijgen van ons, het goed blijven doen, dus zo mag het ook niet opgeschreven worden. Maar ik vind wel dat wij zorgvuldiger met de procedure om moeten gaan. Misschien dat wij binnen onze club als Algemeen Bestuur een vaste commissie een klus moeten geven. Ik weet nog niet in welke vorm, maar daar moeten wij de komende tijd nog over nadenken.

De heer Schots: Voorzitter. De opmerkingen zijn in hoge mate van gelijkluidende aard, dus ik ga deze korthedshalve enigszins collectief beantwoorden. Het feit dat de Rekenkamercommissies van de twee andere waterschappen toch de voorkeur hebben om eigenstandig te blijven, vinden wij ook jammer, maar dat wil niet zeggen dat dat zo is voor de eeuwigheid. Wat mij betreft zullen wij al dan niet binnen het verband van winnend samenwerken ernaar blijven kijken om te zien dat wij op die manier tot een meer samenwerkingsmodel kunnen komen. Mevrouw Van den Berg maakt een opmerking over de laattijdigheid van deze besluitvorming. Daar heeft u gelijk in, maar dat heeft enigszins te maken met het feit dat wij in het hele traject de continuïteit van de rekenkamer en de spreiding van de aftredingstermijn hebben moeten regelen en met de rekenkamer hebben moeten overleggen en daardoor heeft dat helaas enige tijd gekost, maar dat is een eenmaligheid waar wij nu denk ik, overheen gekomen zijn. Ten slotte de zittingstermijn van

de leden van de rekenkamer en de evaluatie. Dat zijn twee dingen die in samenhang met elkaar bekeken kunnen worden. Het is niet zo dat het reglement erop gericht is om een automatisme van twee termijnen te genereren. Daarom is ook gezegd, het kan maximaal twee termijnen, maar het hoeft niet. Dat is iets wat bij elke herbenoeming die nu dan niet meer voor alle leden gelijktijdig komt maar beurtelings komt, telkenmale bekeken zal moeten worden. Daar hoort natuurlijk zowel door de rekenkamer zelf als door het waterschap enige vorm van evaluatie bij. Hoe wij dat vorm zullen geven, kan ik op dit moment niet zeggen, maar ik kan u wel aangeven dat wij dat punt in elk geval mee zullen nemen. Ik denk dat ik daarmee de vragen beantwoord heb.

Tweede termijn

De heer Taks: Voorzitter, wat gaan wij doen om alsnog te pogen de beide andere waterschappen te overtuigen van de wenselijkheid van een gezamenlijke rekenkamer?

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter, juridisch-technisch moeten wij wel iets doen aan de herbenoemingstermijn qua procedure. Dat zit nu niet in de verordening. Als wij de wensen zoals door de VVD en PvdA geuit meenemen, dan betekent dat naar de toekomst ook een wijziging van de verordening wat duidelijk een punt is van evaluatie voor herbenoeming. Een toekomstgericht aandachtspuntje.

De heer Velthoen: Voorzitter. Een blik in de toekomst. De Rekenkamercommissie werkt voor het Algemeen Bestuur, daarom hechten wij belang aan het feit dat wij als Algemeen Bestuur meedoen in de evaluatie om te kijken, hoe gaat het, hoe functioneert het. Dat is iets wat voor ons van belang is.

De heer Schots: Voorzitter, mijnheer Taks vraagt hoe wij tot stand gaan brengen dat er een gemeenschappelijke rekenkamercommissie komt, gegeven het feit dat de andere twee waterschappen dat nu niet willen. Dat hebben wij morgen niet geregeld, dat is duidelijk. Ik heb u in mijn reactie al aangegeven dat ook wij het nut daarvan inzien en zullen proberen om in het overleg tussen de Dagelijks Besturen van de waterschappen, want uiteindelijk is de rekenkamercommissie een gremium van het Algemeen Bestuur, dus ook de Algemeen Besturen zullen op dat vlak tot hetzelfde inzicht moeten komen. Ik denk dat er voor de fracties in dit Algemeen Bestuur en hun achterbannen een rol ligt om te kijken hoe zijn hun collega's in Den Bosch en Boxtel op dat gebied kunnen beïnvloeden. Als wij dat gezamenlijk doen, dan denk ik dat wij wel voortgang op dat gebied zullen maken. Verder pleit u in de andere reacties op het wat nadrukkelijker invullen van hoe wij de evaluatie gaan doen en hoe het Algemeen Bestuur daarbij zal worden betrokken en of dat al dan niet tot aanpassing van de verordening leidt. Ik kan daar op dit moment inhoudelijk geen antwoord op geven. Ik wil u wel toezeggen dat wij dat punt nader in ogenschouw zullen nemen en daarop in uw richting zullen terugkomen.

De voorzitter: Is er iemand die stemming verwacht rondom dit punt of kunnen wij tot besluitvorming overgaan? Wij kunnen besluiten. In het besluit staat goed beschreven dat wij eerst instemmen met de wijziging van de verordening en daarna instemmen met de benoeming van de huidige externe leden van de Rekenkamercommissie.

Besluit: Het Algemeen Bestuur stemt in met de wijziging van de Verordening Rekenkamercommissie en stemt in met de benoeming van de huidige externe leden van de Rekenkamercommissie overeenkomstig bijgevoegd besluit.

3.c. Vaststelling projectplan en peilwijziging natte natuurschap Lage Vuchtpolder

De heer Verhulst: Voorzitter, goed dat het plan eindelijk uitgevoerd kan worden. Mooi dat de zienswijzen die ingediend zijn, waar nodig tot aanpassing van de plannen hebben geleid. Goed om te zien. Er zit een beheer- en onderhoudsplan bij. Goed dat dat inzichtelijk is voor ons, maar ik stel de vraag, is het voor ons noodzakelijk om dat bij de stukken te hebben?

De heer De Jong: Voorzitter, wij zien hier een stuk natuurontwikkeling langs Breda met een agrarische beheerder. Dat is iets wat wij vanuit onze fractie altijd graag zien gebeuren. Je ziet toch een stuk samenwerking vanuit natuur, stad en de agrarische sector en dat is dus toch wel mogelijk en ik hoop dat er van dit soort projecten meer zullen volgen. Voorheen is al gezegd, dit geeft ook wel mogelijkheden voor educatie of misschien wat public relations voor het waterschap en dat miste ik toch ook. Ik wil benadrukken dat dit toch ook een mooie mogelijkheid is om de stad bij het watergebeuren aan de rand te betrekken. Het zou een gemiste kans zijn als daar niets mee gedaan zou worden.

Mevrouw Franssen: Voorzitter. Ook de VVD-fractie is blij dat deze ontwikkeling gaat plaatsvinden. Waar wij ons wel een beetje over verbazen, is dat er nogal wat zienswijzen zijn ingediend. Wij zijn toch een orgaan of instelling die bezig is met participatie. Wij hebben net een communicatieplan vastgesteld of in ieder geval

een communicatievisie. Zou het nou niet zo hebben kunnen zijn dat er op voorhand beter gecommuniceerd en geparticipeerd had kunnen worden om te voorkomen dat er zoveel zienswijzen ingediend zouden worden? Ik zou daar graag wat meer over willen weten.

Mevrouw Bonthuis: Voorzitter. De fractie Water Natuurlijk wil uitdrukkelijk de complimenten uitbrengen voor dit mooie plan wat nu echt in uitvoering gaat. Zoals u misschien van onze fractie verwacht, hebben wij geprobeerd het van buiten naar binnen proces al een beetje vorm te geven, dus ik heb ook even bij de natuurvereniging op dat gebied gesondeerd, van hoe dit nou overkomt. Ik kan u zeggen, ook van daaruit hele blij geluiden. Men vindt het een mooi plan met goede maatregelen die er liggen. Er zijn wat zorgpunten, zoals bijvoorbeeld dat er op dit moment heel intensief gejaagd mag worden en ook gejaagd wordt in dit gebied. Hoe doe je dat straks als het een natuurgebied is? Wie stuurt dat aan? Is dat Staatsbosbeheer? Het past niet meer bij een natte natuurplek om dat zo te doen. Hoe zal dat gaan? Er zit een soort overgangperiode in de agrarische bedrijfsvoering stel ik mij zo voor, bijvoorbeeld in het al dan niet gebruiken van intensieve bemesting. Nu is er onlangs deze weken intensief gegierd en geïnjecteerd, dat mag allemaal nu, dat past wel bij wat op grasland of bouwland kan, maar hoe begeleid je dat, want het wordt anders als het een natuurplek wordt. Hoe wordt dat proces gedaan? Ik denk niet dat die knop van de een op de andere dag om is. Wij delen met het CDA dat wij eigenlijk niet het beheerplan hoeven te zien, dat is veel te gedetailleerd en dat is niet op hoofdlijnen sturen zoals wij dat voorstaan. Wij hebben ook zorgen over het participatieproces. Er zijn slechts negen agrariërs die belanghebbende zijn in dit gebied. Ik neem aan maar dat is een aanname, dat een groot deel daarvan ook een zienswijze heeft ingediend. Er liggen twaalf zienswijzen. Dus onze vraag is opnieuw bij zo'n plan, hoe gaat het aan de voorkant van het traject en hoe komt het dat relatief eenvoudige vragen – als ik dat zo mag beoordelen als zienswijze – niet goed beantwoord kunnen worden, waardoor er toch weer tijd en dus ook weer geld besteed moet worden aan het beantwoorden en implementeren van de zienswijzen.

Mevrouw Raedts: Voorzitter. Ook mijn fractie is verheugd dat dit plan er eindelijk kan komen na zoveel jaren. Ook als is het maar een deel van de natte natuurplek die hersteld kan worden, het is toch wel een heel mooi begin. Het is ook een mooi project, omdat er intensief en goed samengewerkt wordt tussen Staatsbosbeheer, waterschap, de gemeente Breda en een particulier, een agrarische ondernemer, wel een bijzondere agrarische ondernemer. Het is ook bijzonder dat er water uit een stadsdeel, de waterakkers, gezuiverd en wel het gebied in kan, waardoor de natuurwaarden zich kunnen herstellen en verbeteren. Dus wat dat betreft heel positief. Ook van mijn kant verbazing over het aantal zienswijzen. Hoe verklaart u dat en hoe is het proces gelopen dat tot deze hoeveelheid zienswijzen heeft geleid? Ik heb wel gezien dat er maar een paar gehonoreerd zijn, maar goed, er zit wel een gedachtenpatroon achter van angst dat er wateroverlast zal zijn. In tegenstelling tot wat sommige anderen zeiden, was ik heel blij met het goede en uitvoerige beheerplan. Ik heb het niet helemaal gelezen. Ik vind het wel fijn het ter informatie te hebben, want dat geeft een soort vertrouwen dat het wel goed zit, dat er hele goede afspraken gemaakt zijn. Als het er niet bij had gezeten, had ik erom gevraagd. Dat was voor mij in ieder geval wel plezierig. Ik wil gezien de discussie van daarnet, toch even benadrukken dat dit een prachtig visitekaartje voor het waterschap is om mee naar buiten te treden.

De heer Taks: Voorzitter. Het ligt voor de hand dat de Bredanaars in dit Algemeen Bestuur enthousiast zijn over het voorstel. Mevrouw Bonthuis, mevrouw Raedts, ikzelf. Het projectplan betreft een waardevol natuurgebied, grenzend aan de stedelijke bebouwing van Breda. Een gebied wat voor de stad van belang is als een toekomstig recreatief uitloophed. Daarom is er in Breda ook voldoende draagvlak. Ik denk dat er zelfs enthousiasme is in Breda. Dat heeft misschien ook iets te maken met het feit dat de kosten voor een groot deel door het Rijk en de provincie worden gedragen. Zo let men in Breda ook op dat soort projecten, maar aan de andere kant, het is echt een verrijking voor Breda, voor het stedelijk gebied, een prachtig gebied. Bovendien is het interessant vanwege de historische functie van het gebied. Daar maakt het voorstel ook melding van. De verdedigingswerken en de Spinolaschans die wordt opgeknapt. De rijke geschiedenis van Breda keert terug in de natuur. Dat is een prachtig moment, zou ik zeggen. Wat betreft de betrokkenheid van het waterschap. Het betreft hydrologische werkzaamheden en daar hebben de zienswijzen betrekking op. Het zijn er misschien veel, dat kan ik niet beoordelen, maar ik veronderstel dat door de maatregelen die getroffen worden, aan de kritiek en zorg van inwoners en landbouwers tegemoet wordt gekomen. Althans, daar ga ik vanuit.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, zijn wij blij met het plan? Dat weet ik niet precies. Zijn wij tevreden over dit plan? Jazeker. Staan wij te juichen over dit plan? Nee, dat staan wij niet echt. Waarom niet? Het zijn langlopende processen en dan moet je met de kennis van nu eens kijken hoe is het gelopen. Dan zeg je met de kennis van nu, sommige dingen zouden wij nu anders aanpakken. Als ik zie hoe er in het verleden met de verantwoordelijkheden is omgegaan, dan lees ik in de beantwoording, ik zie een zienswijze 7 waarin een van de agrariërs zegt, ik had graag grondruil gepleegd. Dan had dat plan waarschijnlijk aan kracht gewonnen, die grondruil is niet doorgestaan door de gebiedscommissie Teteringen, waar wij zelf zitting in hadden. Waar hebben wij op dat punt de boot gemist? Als het gaat om het aanstellen van een beheerder voor het gebied,

zeggen omwonende agrariërs van, ik had het wel willen doen, waarom heb ik geen kans gekregen? Nu moet ik in de stukken lezen dat dat des provincies is. Welke invloed hebben wij aangewend om de provincie zover te brengen dat het in dat gebied geïntegreerd zou zijn? Dat zou het plan aan kracht hebben doen toenemen. Waar wij de boot nog niet helemaal gemist hebben, is rondom afspraken met de gemeente Breda. Het toeristisch recreatieve deel, de oprichting van de redoutes is een klus die de gemeente Breda op zou moeten pakken. Ik heb begrepen dat de gemeente Breda wel voornemens is dat te gaan doen in 2017. Dan moet er een deal met Breda te sluiten zijn dat wij dat gelijktijdig met het werk doen en dat zij het later met ons afrekenen of ben ik daarin wat te simpel. Dat zijn de dingen waarmee wij het plan nog krachtiger hadden kunnen maken. Ik ben benieuwd hoe u daarop reageert om daar in tweede termijn wat verder op terug te komen, waardoor het nog beter kan. Over de binding met Breda, ik juich dit toe voor Breda, maar voor de hele West-Brabantse omgeving. Ik kom er zelf vier keer per week langs en dan geniet ik van het mooie gebied.

De heer Mureau: Voorzitter, als afsluiter van een lange rij toch een enigszins afwijkend geluid van onze fractie. Het is een langdurig en intensief proces geweest in het gebied en dat betekent dat er veel mensen bij betrokken zijn geweest. Wij zien het relatief grote aantal zienswijzen niet zozeer als een gebrek, maar juist als een gevolg van het intensieve proces dat gelopen is. Er is betrokkenheid in het gebied en natuurlijk laten mensen dan weten wat zij ervan vinden. Waarom is niet iedereen het ermee eens? Omdat je nog een combinatie van natuur en landbouw houdt in het gebied. Door die combinatie ben je verplicht een technisch ingewikkelde oplossing te creëren en dat leidt tot vragen. Wij denken dat er gegeven die situatie, een goede oplossing gevonden is. Wij ondersteunen dit voorstel van harte. Wij sluiten ons aan bij wat meerdere mensen gezegd hebben. Succes mag gevierd worden. Laat niet alleen andere partijen met de eer gaan strijken, wij hebben hier ook onze rol in gehad.

De heer Van der Aa: Voorzitter, ik wil eerst en vooral beginnen met te refereren aan de communicatie-opmerkingen over dit voorbeeld. Wij hebben afgelopen januari die bijeenkomst gehad. Er ligt inderdaad een plan – ik ken het niet exact – om de komende maanden, ik dacht dat het begin juni was, voor belangstellenden een excursie te organiseren met een bredere scope dan alleen de watermaatregelen, maar ook de andere aspecten die een rol spelen, zoals de toeristisch recreatieve. Daarmee wordt de suggestie die mevrouw Bonthuis eerder deed, ingewilligd. Dat hebben wij ook al aangekondigd in de bijeenkomst op 14 januari jl. Het bijzondere bij dit traject is dat wij een wat andere werkwijze en positie en rol hebben dan bij de ontwikkeling en realisatie van andere natte natuurplekjes of projecten, omdat hier met name – dat heeft u ook gezien in het kader van de financiering bij de toezegging van het lenteakkoord – een hoofdrol is weggelegd voor Staatsbosbeheer die dit in feite gaat uitvoeren. Ik zeg het u uitdrukkelijk dat wij niet de enige partner zijn, maar dat wij dat in goede samenwerking doen met Staatsbosbeheer. Dat even vooraf. Er zijn heel wat vragen binnengekomen. Ik begrijp dat er verschillend wordt gedacht over het beheer- en onderhoudsplan. Ik heb ook al gehoord van een van u, het is toch eigenlijk wel heel mooi en informatief, het zou bij mij tot de constatering kunnen leiden: baat het niet dan schaadt het niet om het ter beschikking te stellen, al is het maar dat wij het voor de lezers betitelen als achtergronddocument, dat u het niet allemaal hoeft te gaan lezen of eigenlijk de waarschuwing krijgt: specifiek voor geïnteresseerden of liefhebbers. Mijnheer De Jong is tevreden over het feit dat een agrariër een rol vervult bij het beheer. Ik neem die opmerking van u aan dat u graag een vervolg ziet in het kader van de participatie. Ik heb bij velen van u gehoord, hoe komt het toch dat er zoveel zienswijzen zijn ingediend en had dat niet voorkomen kunnen worden. Ik kan niet bij iedereen in zijn binnenste kijken, maar het is de betrokkenheid van alle agrariërs of onder andere ex-agrariërs, die daartoe leiden. Zij hebben ook duidelijk de oproep gekregen om als zij vinden dat het plan beter kan, dat inderdaad te laten horen. Die oproep is uitdrukkelijk gedaan. Ik denk dat de combinatie van sterke betrokkenheid bij het hele gebeuren en soms zit daar zoals de heer Schouwenaars heeft aangegeven, ik had wel willen ruilen. Of dat dan correct is, ik neem aan dat dat juist is, maar ik kan niet tot in detail zien wat er destijds bij de landinrichting is gebeurd. U heeft kunnen lezen in de zienswijzen dat er veel zorg uit spreekt en dat is bijna vanzelfsprekend, over de waterstanden op de agrarische gronden in de buurt. Het is natuurlijk iets nieuws, dus eigenlijk is die zorg wel begrijpelijk, maar in het plan, dat heeft u kunnen zien en ook in de aanpassingen op het plan, dat voor de meeste agrarische gronden, vooral ten noordoosten van het projectgebied, er een verbetering komt van de waterstanden voor de agrarische ondernemers. Dat heeft natuurlijk te maken met de werken die uitgevoerd worden. Ik noem met name de duikers en de fasering van de werkzaamheden. Ik kan de opmerking van de heer Mureau voor een stuk volgen dat het daarmee te maken heeft. Wij hebben afgelopen week alle indieners van zienswijzen benaderd en onze voorgenomen reactie meegedeeld en daar is beperkt op gereageerd. Ik loop nog even langs de zorg die mevrouw Bonthuis noemde voor de jacht. In een van de zienswijzen is dat al aangegeven en het was ook al een zorg op de informatieve bijeenkomst. Dat betekent dat met name de beheerders de rol hebben om in overleg met of via de faunabeheereenheid hetzij ontheffing dan wel vrijstelling te vragen. Ook in het beheer zelf met de wilfbeheereenheid om een aangepast beleid te vragen, want er zijn zorgen over de weidevogels en met name de stand van de weidevogels. Dan heeft u nog gevraagd naar de bemesting. Dat is mij niet helemaal duidelijk. Ik heb dat zelf niet paraat, de aanpassing van de bemesting ken ik niet uit mijn hoofd en ik weet ook niet of de heer Hoebe daar nog een aanvulling op kan geven. Dan wordt gesproken over de

tevredenheid met de gemeente Breda in verband met de combinatie van cultuurhistorische aspecten en recreatieve aspecten. Ik neem dat eigenlijk aan, maar de heer Schouwenaars vraagt, had dat niet gelijk kunnen gebeuren. Dat zal de heer Hoeben toelichten. Het is een heel lang proces, het is al sinds de jaren negentig in beeld. Sinds het natuurbeleidsplan staat de Lage Vuchtpolder op de lijst. Er is destijds een landinrichtingscommissie actief geweest, maar de keuze van dat ruilproces ken ik zo niet. Het is in ieder geval niet een complete landinrichting met een volledige toedeling, maar op basis van vrijwilligheid, als ik mij niet vergis. Dat heeft tot onvoldoende succes geleid of in ieder geval niet zodanig dat wij de volle honderdvijf (105) hectare hebben gekregen. Het is jammer dat mensen ons aanspreken in de zienswijze, wij hadden willen ruilen. Ik kan niet overzien of die uitspraak tien jaar geleden ook gedaan is. Dat kan ik niet helemaal overzien. Dan heb ik de meeste vragen op de twee over de mest en Breda na, beantwoord. Deze zal de heer Hoeben toelichten.

De heer Hoeben: Van de mest weet ik het niet. Ik weet wel dat Staatsbosbeheer daar nu gronden heeft. Ik weet niet of zij dat intensief gaan bemesten, daar moet ik het antwoord op schuldig blijven. De vraag over de redoutes, wij hebben er in ieder geval voor gezorgd dat in dit projectplan meegenomen is dat daar redoutes gebouwd kunnen gaan worden, dus het grondwerk en het watersysteem onder de redoutes worden nu ook aangelegd. Als Breda dan het geld ervoor heeft, dan kunnen ze de rest ook aanleggen. Het wordt wel meegenomen in ons projectplan. Ten aanzien van de bezorgdheid van de boeren, die is er, maar wij hebben ook toegezegd om daar te monitoren. Er staat al een aantal peilbuizen en er wordt nog een aantal bij gezet om te kijken wat de effecten daadwerkelijk zijn. Wij gaan de peilen niet in een keer omhoog zetten, maar dat is een proces wat een jaar of twee gaat duren en dat wordt dus gemonitord.

Tweede termijn

De heer Verhulst: Voorzitter, ik wil even reageren op de opmerking van mevrouw Raedts dat dit door een bijzondere ondernemer beheerd gaat worden. Nou, ik kan u geruststellen, gelukkig zijn er in ons werkgebied meer bijzondere ondernemers die natuur en natuurbeheer een heel warm hart toedragen.

Mevrouw Franssen: Voorzitter, dank u wel voor het uitgebreide antwoord. Ik heb heel veel gehoord over mest en de jacht, maar ik zou graag willen weten wat wij nou hebben geleerd op het gebied van participeren en communiceren met de mensen in het gebied. Ik begrijp dat het een heel lang proces is geweest en dat wij toen misschien nog niet zo ver waren, maar ik kan mij voorstellen dat er toch een paar verbeterpunten te ontdekken zijn. Daar zou ik graag iets meer over willen horen.

Mevrouw Bonthuis: Voorzitter, er blijft nog een aantal vragen over. Wij constateren volgens mij behoorlijk breed dat wij trots zijn op wat het waterschap hier heeft gerealiseerd. Er is geld in gestopt, wij hebben er heel veel moeite voor gedaan. Dan denk ik dat wij het wat gemakkelijk laten lopen als wij zeggen, wij doen verder niets als het gaat om intensieve jacht of toezien op de bemesting. Ik denk dat wij Staatsbosbeheer zouden mogen aanspreken op dat nadrukkelijk volgen van hoe dat nu gaat, want anders kun je in een jaar een heleboel inspanning teniet hebben laten doen. Ik denk dat je een soort borging mag hebben van de kwaliteit die je daar als waterschap hebt neergezet. Dus graag een bestuurlijk gesprek of gesprek op directieniveau daarover om dat te borgen.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, mijn opmerking sluit sterk aan bij wat mevrouw Franssen inbrengt. Een aantal punten over het proces dat jaren heeft geduurd en wat hebben wij er nou van geleerd. Hoe zouden wij dat nu anders aanpakken? Hoe gaan wij vanaf volgende week richting BBL onze invloed waarmaken? Welke houding hadden wij aangenomen in de gebiedscommissie als wij daar met de kennis van nu nog in hadden gezeten? Ik snap dat het lang geleden is wat er in de gebiedscommissie is gebeurd, maar nu zeggen van, wij hebben een suboptimaal plan want de grondruil is niet gerealiseerd, vind ik wat aan de magere kant. Mijn opmerking over de samenwerking met Breda was wel naar de toekomst gericht. Ik krijg net het antwoord van, wij gaan de ondergrond van de redoutes maken. Mijn vraag is dan, waarom maken wij niet meteen goede afspraken over de redoutes, anders moet de gemeente Breda over een jaar of anderhalf weer terugkomen. Dan is het gebied net een beetje op orde. Er ontstaat weer overlast en de habitat wordt wederom verstoord. Als wij die slag met Breda nu kunnen maken, dan zou dat nog winst kunnen zijn op het laatste moment en dan wij nog gauw in blessuretijd een keer scoren.

De heer Van der Aa: Voorzitter, wat hebben wij geleerd van participeren, naar aanleiding van vragen van mevrouw Franssen en mijnheer Schouwenaars. Daar zijn meerderen bij betrokken geweest, maar de contacten die er zijn in het voortraject, kunnen niet intensief genoeg zijn. Dat blijkt ook uit uw opmerking over de zienswijzen. De intensieve benadering van de betrokkenen is een belangrijk gegeven, daar moet je misschien nog meer aandacht aan besteden. Ik heb een extra punt, dat is de lange procedure, participatie – wat toen nog niet zo heette, het stond nog niet in de Van Dale – is een proces geweest dat vijftien jaar of langer geleden is gestart. Dan heb je misschien ook wel te maken met een soort langdradigheid. Het voorbeeld van de Lage Vuchtpolder als participatie heeft twee handicaps. Dat is met name de lange

procedure en de verschillende partijen die erbij betrokken zijn geweest. Ik ken ze niet eens allemaal, maar de heer Schouwenaars noemt de gebiedscommissie, de landinrichtingscommissie, de provincie, DLG, BBL, dus er zijn heel wat boeren die die koe aan het melken zijn geweest, om het zo maar te zeggen.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, bij interruptie. Maar dan is het toch bijna schokkend om vast te stellen dat er op 14 januari een bijeenkomst is geweest, die door meer dan honderd mensen bezocht wordt, dolenthousiast. Ik vond die avond op zich prima lopen. Maar dat er dan iemand vraagt van, wat vindt de gemeente Breda en dat ze daar een ambtenaar van de gemeente op aanspreken en die zegt, ja maar, ik ben er wel maar ik ben er niet. Op zo'n avond is de gemeente Breda niet vertegenwoordigd en dat is toch bijna onvoorstelbaar in de tijd waarin wij nu leven.

Mevrouw Bonthuis: Voorzitter, bij interruptie, kunnen wij dit niet samenvattend in een soort procesvoorstel terug laten komen, want ik vind het veel te ver gaan voor hier en nu.

De heer Van der Aa: Ik heb nog een punt wat ik ervan geleerd heb, namelijk dat de informatie die de laatste drie, vier maanden verstrekt is, nog concreter moet zijn op het gebied van de techniek van het plan en de waterhuishouding. Had moeten gebeuren met de betrokkenen, dus nog intensiever.

De voorzitter: Goed, resumerend, iedereen steunt het projectplan Lage Vuchtpolder. Van het traject en de procedure eromheen erkennen wij dat het beter had gekund. Het argument van de portefeuillehouder is dat het een heel langdurig proces is geweest en wij hebben uit de stukken kunnen opmaken dat dat ook zo is geweest. Ik weet niet wat mevrouw Bonthuis nu precies wil als u zegt van, wij gaan akkoord met het voorstel dat er nu ligt, dan hebben wij dat besluit genomen. Als u zegt, wij willen de leerpunten op een rijtje hebben die daaruit naar voren komen, prima.

Mevrouw Bonthuis: Ik vond deze discussie voor nu veel te ver gaan. Ik ben het helemaal eens met het voorstel zoals het er ligt. Als wij leerpunten hebben op basis van dit proces, dan komt dat op een ander moment graag terug.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is bij deze het besluit over de Lage Vuchtpolder genomen.

Besluit: Het Algemeen Bestuur neemt kennis van de nota van zienswijzen en stelt het projectplan Lage Vuchtpolder te Breda en de partiële herziening peilbesluit Etten-Leur, Breda vast.

3.d. Uitvoeringskrediet voor de voorbereiding van het project Cruislandse Kreeken, fase 2

De heer Van der Heijden: Voorzitter, ik denk dat dit een mooi voorbeeld is van participatie. Ik weet dat het nog maar een onderzoek is, maar toch gaan wij onderzoeken of wij werk met werk kunnen maken, natuur en agrarisch samen, waterberging en kreekherstel. Ik denk dat hiervan een behoorlijke duit in het zakje van het waterschap zit en als dan agrarische ondernemers met inbreng van eigen grond en onderhoud het willen helpen realiseren, dan lijkt mij het een heel mooi plan. Dan zou er ook nog een stukje duurzaamheid in kunnen komen, dat is de verplaatsing van het gemaal. Dus nu dit gemaal voor een ander gemaal komt en dan moet het nog een keer in het Mark-Vlietstelsel gepompt worden en als het gemaal verplaatst zou worden, zou het rechtstreeks in het Mark-Vlietstelsel gaan. Dus twee keer stromen en dezelfde kubieke meters water, dat is eigenlijk ook zonde. Maar wij kunnen er in ieder geval mee instemmen.

Mevrouw Korst: Voorzitter, ik denk dat u veel dezelfde reacties zult krijgen. Het uitgangspunt is natuurlijk de wateroverlast die de agrariërs hebben in het gebied. In ruil daarvoor leggen zij de EVZ's aan, onderhouden deze. Andere partijen gaan weer aan de slag met recreatie. Van het waterschap wordt gevraagd of de wateroverlast opgelost kan worden. Wat mij goed opgevallen is in dit voorstel, is het uitgangspunt dat de totale kosten voor het waterschap niet hoger moeten worden dan zonder deze samenwerking. De risico's worden goed benoemd. Wij kunnen het nog niet helemaal overzien. Daarom wordt gevraagd om een krediet voor de uitvoering van het onderzoek. Daar stemmen wij bijzonder graag mee in, want het is een uitdaging, het is een uitdaging die past in de vorm van de samenwerking, zoals wij denk ik, met zijn allen graag zien. Wij zijn heel benieuwd naar het projectplan dat over ongeveer een jaar op ons bordje zal komen. Succes ermee.

De heer Kocx: Voorzitter, participatie hebben wij als hoofdthema beschouwd en dit is daar een goed voorbeeld van. Het is eigenlijk het eerste grote project dat naar voren komt, dus wat dat betreft prima en daarvoor ook onze steun, want wij vragen nu beperkt budget om het uit te gaan zoeken. Maar ook wel aandacht voor de financiën. Die zijn voor ons nog niet helemaal doorzichtig. Het uitgangspunt dat het niet meer mag kosten dan anders, is prima, moeten wij ook vasthouden, maar onze fractie leest dat er nog niet helemaal uit. Het kan waarschijnlijk ook nog niet, omdat wij nog niet alles weten, vandaar dat er nu krediet wordt gevraagd om het uit te zoeken. Dat staat ook al in de stukken dat wij in het begin gaan kijken of het

überhaupt wel lukt. Ik begrijp dan een beetje, het staat er niet, maar als het niet lukt, dan stoppen wij of wij komen terug naar het Algemeen Bestuur. Dat staat er niet letterlijk in, maar ik neem eigenlijk aan dat dat wel het geval zal zijn, dat wij dan niet eerst die vierhonderdduizend euro (€ 400.000) gaan opmaken, dus ik hoop dat wij snel weten waar wij aan toe zijn, of het echt kan dat wij dit voor hetzelfde geld kunnen uitvoeren. Dan was het een beetje onduidelijk hoe het met de financiën zat. Ik was blij dat er technische vragen gesteld werden, waardoor wij een nieuw staatje kregen dat in ieder geval wel iets duidelijker werd. Het hele project, wij hebben het nu over fase 2, fase 1 is afgerond. Fase 3 gaat wellicht nog een keer komen, maar wordt een heel stuk duurder dan wij heel in het begin dachten. Dan is eigenlijk de vraag, waar zijn we toen we met fase 1 begonnen, van uitgegaan en waren die gegevens dan wel juist en hadden wij als wij toen wisten wat het uiteindelijk zou gaan kosten met alle drie de fasen samen, dan hetzelfde besluit genomen om dit te starten of waren wij met een andere scope gaan werken of hadden wij een andere insteek gekozen? Dat is nog wel een leermoment en misschien ook een leermoment als wij dit in drie fasen opdelen, ook voor de financiën het echt in drie aparte stukken te knippen, zodat het een stuk overzichtelijker wordt. Er wordt nu geschoven met allerlei gelden van de ene naar de andere fase. Daar zit ook subsidie op, wel en niet en per fase kan die weer anders zijn, dus graag wat aandacht voor wat transparantere financiële overzichten, het liefst per fase, zodat wij exact kunnen zien, oké, de keuzes die wij maken met participatie – die wij wat ons betreft ook moeten maken, graag zelfs – dat die wel binnen het uitgangspunt blijven dat het niet meer mag kosten.

De heer De Boer: Voorzitter, onze fractie heeft een iets kritischer benadering dan van veel fracties al gehoord is. Allereerst dank voor de uitvoerige en goede beantwoording van onze technische vragen. Op het eerste gezicht lijkt het een prachtig voorstel. De heer Van der Heijden heeft het schitterend verwoord. De agrarische ondernemers nemen onze taakstelling over voor het gebied van EVZ en kreekherstel en Brabantse Delta verlost de boeren van wateroverlast. Een toonbeeld van participatie, dat is hier al gezegd. Uitrol van doelen, samenwerking, win win, al dat soort zaken meer, prachtig, je zou bijna zeggen, te mooi om waar te zijn en mij hebben ze geleerd dat als het te mooi lijkt om waar te zijn, dan is dat ook vaak zo. Onze fractie houdt net als de fractie Bedrijven, aarzeling op het punt van de kostenneutraliteit. Wij willen aan onze instemming de voorwaarde verbinden dat het niet duurder mag worden dan wanneer wij normaal onze taakstelling zouden hebben vervuld. Dan zit er ook nog een aantal principiële kanten aan deze zaak. Dat heeft te maken met het feit dat wij normaliter onze eigen taak zouden hebben uitgevoerd en niet de boeren. Het komt een beetje vreemd over dat het waterschap wateroverlast voor boeren oplost, wat normaal hier in dit gebied niet haar taak zou zijn geweest. Dat is toch eigenlijk vreemd, want dat is toch onze primaire taak? Als wij er geen taak hebben en wij doen het toch, wat voor externe werking gaat hiervan uit? Wordt hiermee geen precedent geschapen voor andere situaties? Wij kennen ook gebieden waar wateroverlast is en waar wij niet aan de slag gaan. Dat is een vraag die onze fractie bestuurlijk zeer relevant voorkomt. Wij nemen aan dat het Dagelijks Bestuur hierover nagedacht en gesproken heeft. Wat kan dit voor consequenties hebben voor wateroverlast elders? Onze fractie wil graag de visie van het Dagelijks Bestuur op dit punt vernemen over hoe men hiermee in voorkomende gevallen denkt om te gaan.

De heer Van Dam: Voorzitter, wij vinden het een prachtige vorm dat partners in het gebied, de agrarische ondernemers, het waterschap en de gemeente Steenbergen de krachten gebundeld hebben en tot dit plan zijn gekomen. Ik deel in zekere zin wel de zorgen die de heer De Boer over de kracht die hiervan kan uitgaan, want wateroverlast komt natuurlijk ook in andere gebieden voor en die wordt niet door het waterschap opgepakt. Ik ben wel benieuwd naar de vragen hierover. Wij kunnen instemmen met het uitvoeringskrediet voor de voorbereiding van de maatregelen tegen de wateroverlast.

Mevrouw De Koning: Voorzitter. Er is al heel veel gezegd over dit project. Het is een mooi project. Het is goed dat er nader onderzoek wordt gedaan en dat daar een krediet voor wordt aangevraagd en daar stemmen wij mee in. Wij hebben nog wel een vraag, hoe houden wij de betrokkenen in de derde fase eigenlijk vast? Wat betekent dat voor de financiën en hoe kunnen wij dat beperken?

Mevrouw Raedts: Voorzitter, ik kan alleen maar herhalen dat het een geweldig idee en voorstel is. Ik heb het gevoel dat het een idee is dat de moeite waard is om verder uit te werken. Het is echt een win-winsituatie, het is een voorbeeld van participatie zoals wij dat graag zien. Wij hebben nog wel wat kanttekeningen of vragen. Het is een voornemen. Ik las ook ergens dat drie agrarische ondernemers zich daar hard voor maken en dat de anderen eigenlijk nog mee moeten. Dus een vraag is, hoe staan de andere agrarische ondernemers erin die ook grond hebben, die zij zouden moeten omzetten in EVZ. Staat iedereen daar al achter of is het een intentieverklaring van een paar mensen. In welke fase zitten wij in de voorbereiding? Een andere vraag van mij is van financiële aard. Ik onderschrijf wat de fractie Bedrijven daarvan gezegd heeft. Maar ik vroeg mij ook af, in de voorbereidingsfase kunnen wij een krediet verlenen, maar komt er vanuit de agrarische invalshoek ook een voorbereidingskrediet of betalen wij dat hele traject en liften de agrarische ondernemers die ook belang hebben bij het realiseren van dit doel, daarop mee? Een derde en laatste vraag, is er in de voorbereidende fase die wij nu wellicht gaan ondersteunen, een go/no go-moment ingebouwd, waarin wordt bepaald, het loopt zoals wij willen of het loopt niet zoals wij willen, welke criteria worden daarvoor

gehanteerd? Zoiets moet je niet op het einde van de fase doen. Dat zou eigenlijk ergens halverwege moeten zijn. Maar is dat in beeld? Is daar een plan voor?

De heer Arts: Voorzitter, wij kunnen instemmen met het voorstel. Ik ga niet herhalen wat anderen hebben gezegd, maar ik denk dat wij een prachtige startpositie hebben om een gebiedsproces in te zetten en met elkaar voor deze vorm van samenwerking te kiezen. Ten opzichte van het vorige agendapunt zou ik zeggen: learning by doing. Dat is een mooie kans. Dan naar mijn collega's aan de overzijde, als u mij permitteert, voorzitter. In een gebiedsproces is het altijd wheelen en dealen met elkaar. Het is altijd maatwerk, dus wat dat betreft heb ik niet zoveel zorgen over precedentwerking.

De heer Velthoen: Voorzitter, iedereen heeft ongeveer alle punten al benoemd die er ongeveer zijn. Een uitstekende kans op strategische burgerparticipatie. Samenwerking is altijd goed. Ook wij kijken naar de kosten die dit met zich meebrengt. Wij zijn altijd voor het creëren van een beter en degelijker watersysteem, dus laten wij die samenwerking met elkaar aangaan.

De heer Hieltjes: Voorzitter, velen van u hebben aangegeven wat de mooie aspecten zijn, de combinatie van doelen, duurzaamheid, water, EVZ, juist ook de combinatie burgerparticipatie. Een van de voorbeelden waar wij mee starten. Ik denk dat dit aansluit bij het bestuursakkoord, waar het Dagelijks Bestuur met uw brede steun aan de slag gaat. Ik voel daar ook die steun. Ik merk natuurlijk ook waarvan je zegt, wij ruilen iets uit in zekere zin, waarbij het uitgangspunt is dat het voor het waterschap en de belastingbetalers van het waterschap niet meer kost dan wanneer wij primair onze eigen taak zouden doen. Daar steken wij het ook op in en daar communiceren wij helder over. En wij combineren zoals de heer Van der Heijden en mevrouw Korst ook zeggen, de taak van wateroverlast. De risico's zijn er, want het is een andere manier van werken en dat brengt risico's met zich mee, want dat betekent dat je er tijd en energie in steekt en het zou kunnen zijn dat er ergens iets stukt bij de ander en dan heb je er wel tijd en energie in gestoken. Je loopt een risico, maar dat past bij de geest die dit Algemeen Bestuur wil met participatie en dat je daar in beperkte en beheerste mate risico's in neemt om juist in samenwerking met de inwoners tot dit soort mooie oplossingen te komen. De heer Kocx steunt ook de participatie en vraagt in het bijzonder aandacht voor de financiën en geeft ook aan, nou ja, als blijkt dat het niet lukt, dat de grondeigenaren zich toch bedenken of omdat de subsidie niet rond komt of dat technisch blijkt dat het verplaatsen veel duurder is – je kunt zo tien dingen noemen die mis zouden kunnen gaan – maar daar houdt je de vinger aan de pols en in die zin zitten er bijna doorlopend go/no go- momenten in dat als blijkt dat het plaatje toch niet gaat passen, dan leg je het stil en komen wij terug bij u om te melden, dit is er aan de hand, deze kosten hebben wij gemaakt en om deze reden gaan wij niet verder of het wordt toch duurder en bent u bereid er meer in te steken omdat wij toch zoals bijvoorbeeld de heer Van der Heijden zegt, duurzaamheidsdoelen halen of andere doelen of bent u daartoe niet bereid. De heer De Boer zegt namens de fractie, wat ons betreft is het een voorwaarde, het moet gewoon niet duurder zijn dan wanneer wij solitair onze taak hadden uitgevoerd, een heldere uitspraak die aansluit bij het uitgangspunt van het Dagelijks Bestuur. Mocht blijken dat het niet werkt, dan komen wij gewoon bij u terug en dan is het aan u in collectiviteit om daar een keuze in te maken. Complimenten ook voor het stellen van de technische vragen, want het is financieel best een ingewikkeld plaatje. Wij hopen dat met de technische beantwoording wat helder te maken. De heer Kocx geeft aan dat het transparant wordt, omdat er een keer een krediet wordt gevraagd of een post hebt in de kadernota voor drie fasen en dan loopt dat door elkaar heen. Hij doet de suggestie om dat op enig moment te knippen. Als je nu weet, wij gaan met fase 2 aan de slag, fase 3 ligt nog wat verder weg, dan zou je kunnen overwegen, van nou ja, wij knippen dat. Laten wij deze suggestie bij het voorstel meenemen en bij de kadernota kijken of wij dat kunnen knippen, zonder daarmee dan definitief te zeggen, fase 3 verdwijnt achter de horizon, maar dat meer budgettair knippen om het transparant te maken. Daar zullen wij nog naar kijken. De heer De Boer was iets kritischer, als het te mooi is om waar te zijn, dan moet je daar even goed over nadenken. Wij willen daar ook energie in steken. Ik gaf aan, uiteraard zijn er risico's, maar wij hebben er vertrouwen in en wij willen het een kans geven en daar energie in steken, de voorwaarde van kostenneutraliteit gehoord. Dan nog een principieel punt, scheppen wij hier een precedent? Wat nu als dit ook in andere gebieden gebeurt? Als er in andere gebieden inwoners komen met een voorstel om wateroverlast aan te pakken en dat zo kunnen combineren met andere prioriteiten van ons dat het binnen ons budget past, dan ontvangen wij die graag. In die zin zijn wij niet bang voor een precedent. De win-winsituatie is iets wat wij nastreven. Het is niet zo dat wij als waterschap geen taak hebben bij wateroverlast of waterbeheer, uiteraard is onze kerntaak om een gemaal in dienst te houden, maar wij hebben in het waterbeheerplan gezegd, het voldoet eigenlijk aan de NWB-normen, dus wij hoeven niet meer te doen dan ervoor te zorgen dat het functioneert en dat het wordt onderhouden. Daar hebben wij misschien vijfhonderdduizend euro (€ 500.000) voor gereserveerd, maar men kan niet afdwingen om het te verplaatsen, want het voldoet aan de normen. Maar de grondeigenaren zeggen van, ja, het voldoet wel aan de normen, maar af en toe staat het water wel tot aan de insteek en dan hebben de wortels van onze gewassen daar schade van. Het kan wel aan de norm voldoen dat het geen inundatie is, maar wij hebben wel schade. Vandaar dat je op deze manier probeert elkaar te vinden en als dat leidt tot veel andere voorstellen, graag. De heer Van Dam geeft aan dat het prachtig is, maar deelt de zorgen van de heer De Boer. Ik hoop die voor een deel te hebben weggenomen. Mevrouw De Koning vraagt om nader

onderzoek te blijven doen en te koppelen en te kijken, hoe zit het met de derde fase en hoe beperken wij dat. Nou, dat refereert een beetje aan wat ik aan de heer Kocx heb gezegd, overwegen om dat misschien te knippen, want dan hou je het overzicht wat beter en tegelijkertijd willen wij kijken naar de derde fase. Gisteren ook gesproken met een aantal wethouders in Steenberghe, die ook zeggen van, wij willen wel verder met EVZ's, daar ook een plan voor maken dat zij in de raad willen brengen, daarbij ook aangeven, er zijn heel veel kilometers EVZ-opgaven in de gemeente Steenberghe, dus het is niet iets waar de gemeente van zegt, dat realiseren wij allemaal de komende coalitieperiode, maar zij willen wel met een plan komen hoe dat uiteindelijk allemaal gerealiseerd wordt en daar werken wij dan ook vanuit de KRW-plicht graag aan mee. Mevrouw Raedts noemt het een geweldig idee. Nou, dat horen wij natuurlijk graag. Staat iedereen erachter, al die agrariërs? Wij hebben ze als waterschap niet allemaal gesproken, maar de bedoeling is dat wij op 1 april een intentieovereenkomst, een samenwerkingsovereenkomst tekenen met de gemeente Steenberghe, de gemeente Roosendaal, natuurterreinbeheerders en ook drie agrariërs, die zeggen, wij zien er brood in om onszelf of collega's te overtuigen om die EVZ aan te leggen, om die zes kilometer negenhonderd meter (6,9) EVZ en kreekherstel aan te leggen en laat ons nu ambassadeur zijn en mensen in het gebied overtuigen, omdat alle grondeigenaren het belang van aanpassing van het gemaal voelen. Qua financiering is het zo, ze steken er heel veel tijd en bereidheid in. Er komt een soort projectleider/coördinator, die wordt door de drie overheidspartijen gefinancierd in deze fase. Wij hebben in deze fase niet gevraagd aan de drie agrariërs, wil je meebetalen aan die projectleider/coördinator. Er is geen grote vereniging of iets dergelijks wat er aan de hand is, maar steek er wel zelf tijd in. In die zin zit het financieel. Go/no go-momenten zijn er wat mij betreft voortdurend. Op het moment dat blijkt dat het niet haalbaar is, dan drukken wij op de pauzeknop en komen bij u terug. De heer Arts, leren door doen, dat spreekt mij aan, dat gaan wij zeker ook doen. De heer Velthuis ondersteunt het en vraagt zorg voor de kosten en die deel ik uiteraard vanuit al mijn hoedanigheden.

Tweede termijn

De heer Van der Heijden: Voorzitter. Ik wil nog even op die drie ondernemers terugkomen. Mevrouw Raedts had het erover en ik wil het toch even bevestigen. Wij zijn er in de gemeente Steenberghe al een vol jaar mee bezig. Drie mensen trekken de kar. Wij hebben een kaart liggen met drie deelgebieden en die gebieden zijn telkens inmiddels al drie keer onafhankelijk bij elkaar geweest, en elke keer zijn er toch wel vijftientig (25) tot dertig (30) personen aanwezig. Het gaat dus niet van drie personen uit, het gaat echt van meerdere personen uit, ook van particulieren die er met een klein beetje aan liggen, zelfs Staatsbosbeheer ligt er met een gedeelte aan, het Brabants Landschap ligt er ook met gedeelten aan. Het wordt dus best groot gedragen. Dat wil ik even als bevestiging meegeven.

De heer Hiltjes: Dank voor de ondersteuning, ook van degenen die het woord verder niet meer voeren.

Besluit: Het Algemeen Bestuur stemt in met het beschikbaar stellen van een krediet van vierhonderddertigduizend euro (€ 430.000) voor de voorbereiding van de maatregelen tegen wateroverlast binnen project Cruislandse Kreeken fase 2.

4. Mededelingen

4.a. Omgevingswet

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter, heel kort. De fractie van Water Natuurlijk vindt de mededeling zeer beperkt, omdat de Omgevingswet meer inhoudt dan wat hier wordt medegedeeld. Met name ook de kansen die deze nieuwe wet brengt, die gisteren is aangenomen in de Eerste Kamer. Het gaat over duurzaamheid, leefbaarheid en participatie en met name participatiethema's zijn voor ons heel belangrijk, maar ook ruimte voor regionale inkleuring, voor experimenten en gebiedseigen oplossingen buiten de wetgeving. Dat zijn dingen die in ons gebied waar wij op een nieuwe manier dingen gaan doen, waar de wet ons kansen voor biedt, daar lees ik niets over in deze mededeling, dat wij daarop ook gaan voorsorteren. Ik vind het jammer als ik kijk vanuit het team dat dit gaat volgen en implementeren, dat het met name zijn de afdelingen Handhaving, Planontwikkeling en niet Communicatie, Innovatie en Duurzaamheid. Graag hier meer aandacht voor in de toekomst, omdat juist ook de wet voor deze kansen is bedoeld.

De heer Verroen: Voorzitter. Bedankt voor de informatie die verstrekt is. Het is een hele interessante ontwikkeling die ons allemaal bezighoudt. Wij kunnen ons voorstellen dat dit op termijn een informatieavond of thema-Algemeen Bestuur waard zou zijn. Goed dat er vanuit de Unie ook actie wordt ondernomen. Bij ons leeft nog even een vraag. In hoeverre wij binnen onze regio afstemming zoeken met andere asset-eigenaren en beheerders, zoals drinkwater- en netwerkbedrijven. Ik weet namelijk dat wij elkaar in het maatschappelijke werkveld vaak tegenkomen en dat met name bij die instellingen ook de Omgevingswet prominent op de agenda staat. Ik vroeg mij af of de portefeuillehouder denkt aan regionale samenwerking tussen asset-beheerders en hoe de portefeuillehouder daartegen aankijkt.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, de woorden van mevrouw Van den Berg zijn mij uit het hart gegrepen. Dat was ook het begin van mijn betoog in aansluiting op wat de heer Verroen zegt, wij kunnen niet wachten tot volgend jaar of tot wanneer de Omgevingswet volledig door de Kamer is gegaan. De Unie heeft op het punt van verankeren van waterkwaliteit en waterveiligheid in de wet de strijd verloren. Wij moeten ook vaststellen, het wordt onderdeel van een Algemene Maatregel van Bestuur, hoeft op zich niet rampzalig te zijn, maar toch. Het zegt wat over de teneur van de wetgever hoe hij daarmee omgaat. De vervolgvraag is, hoe gaan wij als waterschap het komende halfjaar met alle gemeenten in ons gebied aan tafel om juist de omgevingsvisies te maken. Want op het moment dat wij bij het maken van de Omgevingsvisie de boot gaan missen, dan hangen wij inderdaad aan de vijfde mem en komen wij gewoon te laat. Het is zaak dat gemeenten omgevingsvisies ontwikkelen en dat wij daar vanaf het begin een nadrukkelijke plaats in claimen en niet achteraf, want dan missen wij de boot.

De voorzitter: Bedankt voor de suggesties en aanbevelingen die u doet. Het karakter van een mededeling is per definitie dat die kort en krachtig is. Daar hebben wij een poging toe gedaan. Verder is het een soort procesbeschrijving van wat ons in de toekomst te wachten staat en hoe wij daarmee om zullen gaan. De Omgevingswet is een raamwet en wordt nader ingekleurd en bij die inkleuring is het nadrukkelijk de bedoeling dat het waterschap daar een rol in gaat spelen samen met andere waterschappen, samen met andere partners in de omgeving. Onze secretaris-directeur is hiervan beter op de hoogte dan ik, dus ik wil hem graag het woord geven.

De heer Van Stokkom: Voorzitter, twee dingen. Een ten aanzien van de omgevingsvisies. In dezelfde ruimte is een paar maanden geleden het proces gestart voor West- en Midden-Brabant om te komen tot omgevingsvisies, waar én gemeenten, én waterschap én drinkwaterbedrijven aanwezig waren, dus dat proces is gaande. De suggestie van de heer Verroen om daar op enig moment wat meer kennis van te nemen, ook in het Algemeen Bestuur, is het overwegen waard. Dat is een. Twee, als het gaat over de implementatie van de Omgevingswet, dan hoor ik bij de heer Schouwenaars toch enige zorg, in die zin dat op het moment dat je heel veel dereguleert en tegelijkertijd wat de wet beoogt, heel veel decentraliseert, dus zeg maar bevoegdheden brengt bij andere overheden, gemeenten en waterschappen met name, dan zit daar natuurlijk een risico in van diversifiëring en het uit elkaar lopen van visies daaromtrent. De een zal zeggen, weet je wat, laten wij de regelgeving zoals die er nu was bij het Rijk, gewoon kopiëren voor onze gemeente, et cetera en de ander zal zeggen, als er geen regels meer zijn, dan is het 'va banque'. Dat hebben wij ook gezien vanuit de landelijke samenwerking in de waterketen en wij hebben ons toen geconcentreerd op twee belangrijke dingen. Een is het wegvallen van de verplichting voor het opstellen van een gemeentelijk rioleringsplan met ingang van 2020. Dat leidt tot allerlei diversificatie. Het andere is dat de vergunningen voor aansluitingen in het buitengebied ook vervallen. Maar ik wil met name insteken op het eerste punt, omdat daarmee de verplichting wegvalt om tot een gestructureerde langetermijnvisie te komen over je investeringen in je infrastructuur. Tegelijkertijd hebben wij in de samenwerking waterketen – en u weet dat ik daar nogal actief in ben in Nederland – gezien dat wij al vanaf 2009, begin 2010 bepleiten om te komen per regio – wij hebben op dit moment negenveertig (49) regio's in het land – tot een gezamenlijke investeringsprogrammering. Vanuit die gedachte en die notie heb ik in september vorig jaar samen met mijn kompaan van de VNG in het voorportaal van de Stuurgroep Water die voorgezeten wordt door de minister, het voorstel gedaan om die twee dingen met elkaar te koppelen. Dus enerzijds vanuit de samenwerking in de waterketen en met name de afvalwaterketen, te komen tot een gezamenlijke investeringsprogrammering en die als het ware als alternatief te zien voor het wegvallen van GRP van de onderscheiden gemeenten met als voordeel dat je dat niet meer op gemeentelijk niveau doet, maar direct op regioniveau, waarbij de samenwerking tussen waterschappen en gemeenten gevonden kan worden. Dat idee is in goede aarde gevallen. In de afgelopen maanden hebben wij dat verder uitgewerkt. Inmiddels heeft ook de Vewin als koepel van organisaties van drinkwaterbedrijven zich daarbij aangesloten en vorige week heeft een gesprek plaatsgevonden waarbij ook het IPO, de provincies, aanwezig was. Die hebben gezegd, het is niet alleen het stedelijk gebied dat hier telt, maar ook het landelijk gebied en als jullie het landelijk gebied daarin meenemen, dan zien wij goede kansen om daar ook de provincies achter te scharen. Dat werkt nu uit richting een afspraak tussen vier koepels, ik hoop dat wij dat in juni kunnen afronden. Inmiddels is er al steun voor van de commissie Water van de VNG, de commissie Waterketen en Emissies van de Unie en het directeurenoverleg van de Vewin – het IPO moet bestuurlijk nog afgedekt worden – om te komen tot een koepelafpraak die er in ieder geval op ziet dat wij daar in gezamenlijkheid naar kijken en wij gezamenlijk de implementatie gaan oppakken en dat wij – mind you, de AMvB's worden nu gemaakt, de inzagetermijn is verschoven naar 1 juli – in juni afspreken dat wij vanaf 1 juli in gezamenlijkheid commentaar gaan geven op die AMvB's. Ik denk dat dat een paar stappen voorwaarts is in de samenwerking, gebaseerd op datgene wat wij in de afgelopen vijf, zes jaar in Nederland op het gebied van de waterketen aan samenwerking hebben bereikt. Dit is waar ik mee bezig ben en het leek mij goed, nu er vragen over gesteld worden, om dat ook in uw midden te mogen neerleggen.

De voorzitter: Dan lijkt het mij goed om zeg maar, rond die 1 juli ook u als Algemeen Bestuur er nadrukkelijk bij te betrekken en dat zou kunnen in de vorm van een thema-Algemeen Bestuur.

Besluit: Het Algemeen Bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.b. Voortgang uitwerking voorkeursalternatief regionale keringen 'Deeltraject Midden'

De heer Verhulst: Voorzitter. Ik vind het een heel positief open proces. Ik ervaar het aan den lijve. Het is in ons gebied waar het gebeurt. Een proces met een heel groot zelf lerend vermogen en dat na een eerste instelling en een gebeuren van een dijkinspiratieteam, een tweede geplande datum uitgeschoven wordt omdat er eerst zaken aangepast moeten worden, dat naar aanleiding van zo'n tweede bijeenkomst voorstellen de week erop al weer aangepast zijn op papier. Dat geeft denk ik, heel goed blijk van het heel goed oppakken van de signalen en de inbreng die gedaan wordt. Dus complimenten daarvoor.

De heer Schouwenaars: Voorzitter. Ook de complimenten voor het proces tot nu toe. Ik heb wel op de bijeenkomst geproefd dat wij moeten uitkijken dat wij niet verder in tijd gaan schuiven, want dan gaan wij draagvlak verliezen wat wij nu wel hebben volgens mij. De datum zoals die staat, echt graag echt proberen vast te houden.

De heer Hieltjes: Voorzitter. Een aantal van u was aanwezig bij de verschillende informatieavonden of zijn anderszins nauw aangesloten bij het proces. Dan is het zoals de heer Verhulst aangeeft, vanuit signalen wordt soms gezegd, wij hebben als streek behoefte om nog een aantal dingen uitgezocht te hebben en neem nou even wat meer tijd, dus dat neem je. Aan de andere kant is een ander deel of hetzelfde deel die daarna zegt, ik ben uitgedacht, nu moet er morgen een besluit genomen worden, want wij hebben toch hier vandaag een voorkeur gepeild, dus het Algemeen Bestuur kan toch volgende week gewoon ja zeggen. Zo werkt het ook niet. Wij hebben ook gehoord dat de commissie Watersystemen heeft gezegd, bespreek het ook in de commissie Watersystemen voordat het aan het Algemeen Bestuur wordt voorgelegd. Dat willen wij ook doen. Er zijn vijf varianten, het is niet zo dat per se alle dertig Algemeen Bestuursleden automatisch voor dezelfde variant kiezen, dus laten wij de tijd nemen om aan beeld- en oordeelsvorming te doen, zodat wij in juni in het Algemeen Bestuur voor de zomer de besluitvorming hebben van welke variant wij gaan uitwerken.

Besluit: Het Algemeen Bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.c. Nadere onderbouwing aanvullend uitvoeringskrediet Project Noordpolder Ossendrecht (deelplannen 3 en 4)

De voorzitter: De bedragen waren er de vorige keer ook, maar zo is het in werkelijkheid. Dat moest ik toch nog even rechtzetten.

Besluit: Het Algemeen Bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.d. Pilot nieuwe sanitatie Zundert

Mevrouw Korst: Voorzitter, het is enkel een opmerking. Toeval bestaat niet als je terugkomt op wat de heer Van Stokkom net zei over de Omgevingswet. Het is niet alleen een pilot, het is meer baanbrekend. Wij zien met grote belangstelling de uitkomst van dit onderzoek tegemoet.

De heer Schots: Kan zich daar volledig in vinden en wij delen dat ook.

Besluit: Het Algemeen Bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.e. Informerende van het Algemeen Bestuur aangaande handhaven eigen organisatie, overstort rioolgemaal tijdens droogweerstandigheid

De heer Van Dam: Voorzitter, het is heel stoer om jezelf een boete op te leggen. Ik vind wel dat wij dit alleen moeten doen als op reële wijze blijkt dat wij het hadden kunnen voorkomen, met andere woorden, dit tegen reële kosten voorkomen had kunnen worden, dus als ons iets verwijtbaar is. Als het een kwestie is van overmacht, ook al zou het een tweede keer zijn, dan kan ik er niet mee instemmen dat wij onszelf een boete opleggen. Het moet op reële gronden gebeuren dat het voorkomen had kunnen worden, dat ons iets verwijtbaar is.

De heer Verhulst: Voorzitter, goed dat het waterschap toeziet op de kwaliteiten van onder andere de Laakse Vaart, want die stroomt in onze achtertuin langs onze boerderijgronden. Een informatieve vraag, als het ooit tot een boete komt, waar gaat die dan heen?

De heer Schouwenaars: Voorzitter. Dat was ook mijn eerste vraag. Een dwangsom heeft effect als tot actie overgegaan wordt. Hoe werkt dit intern? Je legt jezelf een dwangsom op, hoe gaat het nou in zijn werk? Gaan de mensen die van zichzelf een dwangsom opgelegd hebben gekregen voor een deel, harder werken of het aanpakken? Het is mij totaal onduidelijk hoe het werkt.

De voorzitter: Het is vrij uniek wat hier gebeurd is, moet ik zeggen. Op enig moment werd ik benaderd door twee mensen van Handhaving, die met dit verhaal kwamen. Zij vroegen aan mij als waarnemend dijkgraaf op dat moment, welk besluit ik van plan was te nemen. Ik blijf – dat wist ik niet eens – maar ik blijf daar het mandaat van het Dagelijks Bestuur voor te hebben, dus het deed er echt toe op dat moment, merkte ik. Ik heb daar flink op doorgevraagd, want het was voor mij ook compleet nieuw. Het was inderdaad de tweede keer, in 2013 was het ook al een keer voorgevallen. Er waren droogweeromstandigheden, dus er was geen sprake van een calamiteit, het was het afschakelen van de RWZI met voorbedachte rade, omdat het nodig was en omdat er werkzaamheden uitgevoerd moesten worden. Daar bleek een verkeerde inschatting gemaakt te zijn. Er was sprake van overstort in de betreffende vaart, waar de heer Verhulst het over had. Een burger heeft dat geconstateerd, heeft het bij het waterschap gemeld en de handhavers zijn hierop afgegaan en hebben die overtreding geconstateerd. Ik heb een aantal vragen gesteld en de belangrijkste zal ik hier herhalen. Wat zou je in dit geval doen als het een bedrijf zou zijn binnen de grenzen van ons waterschapsgebied, zijnde niet het waterschap? Dan zouden zij een dwangsom opleggen. Weet je dat zeker? Ja, dat weten wij zeker. Ter hoogte waarvan zou je die dwangsom opleggen? Dat heeft dan te maken met de kosten die gemoeid zijn met het voorkomen van deze overlastsituatie. Dan heb je het over een aantal tankauto's en dat kun je in geld uitrekenen en dat vermenigvuldigen met factor 2. Zo zou je ook omgaan met een bedrijf, niet zijnde het waterschap. Oké. Zijn er verzachtende omstandigheden aan te voeren? Je kunt zeggen, hier kan het waterschap echt niks aan doen. De verzachtende omstandigheden zijn door Zuivering aangeleverd. Er zijn bepaalde niveaus ingesteld, maar achteraf gezien is gebleken dat die niet helemaal juist waren. Maar dat hebben ze in 2013 ook al een keer meegemaakt. Zijn er daarna maatregelen genomen? Ja, die zijn wel genomen, maar bleken achteraf niet afdoende te zijn. Dan kon ik volgens mij als ik gewoon mijn geweten laat spreken, niets anders doen dan te handelen alsof het een bedrijf zou zijn, niet zijnde het waterschap en dat is ook gebeurd. Ik heb dat verdedigd binnen het Dagelijks Bestuur en ik voelde samen met het Dagelijks Bestuur de noodzaak om die mededeling met u te delen. Ik sta daar nog steeds vierkant achter. Heeft het effecten voor het waterschap, voor de medewerkers van het waterschap? Ja, er zijn inmiddels maatregelen genomen dat het niet meer gaat gebeuren. Vinden ze dit erg? Dit vinden ze behoorlijk erg. Een andere vraag die ik ook nog gesteld heb, is, wij zijn in dit soort zaken, ook als het om andere bedrijven gaat, heel transparant. Het OM wordt daarvan in kennis gesteld en dat is in deze zaak ook gebeurd. Als wij onszelf een boete opleggen of een voornemen tot een boeteoplegging, hoe gaat dan het OM met ons om, met andere woorden, als wij het niet doen, komt dan het OM in actie en als wij het wel doen, is het OM dan tevreden met hetgeen wat wij gedaan hebben. Zekerheid in deze heb je nooit, maar de verwachting was dat wanneer wij dit onszelf zouden opleggen, het OM dit gewoon goed zou vinden en niet tot verdere actie zou overgaan. Dat was nog een extra stimulans om deze dwangsom op te leggen. Met andere woorden, wij hebben een handhavingsorganisatie die onafhankelijk van de rest van de organisatie werkt, en als er dan een keer iets gebeurt, dan moet je zo dapper zijn om te handelen zoals je dat bij andere bedrijven zou doen en dat is in dit geval gebeurd. Er zijn maatregelen genomen en ik verwacht niet dat er een recidive optreedt. Als men een jaar lang niet in dezelfde fout vervalt, dan kan de betreffende afdeling een verzoek indienen bij het waterschap tot opheffing van deze dwangsom en daar zullen wij dan serieus naar kijken. Dit zover mijn beantwoording. Heeft de secretaris-directeur hier nog iets aan toe te voegen?

De heer Van Stokkom: Ik heb hier niets aan toe te voegen.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, het is gewoon om Montesquieu in zijn graf een feestje te laten vieren.

De voorzitter: Stel dat, maar ze gaan geen fouten meer maken. Stel dat ze het wel doen, waar blijven dan de centen. Nou ja, daar moeten wij dan nog maar eens goed over nadenken.

Mevrouw Bonthuis: Participatie.

De voorzitter: Ik zie de heer Van Dam kijken. Heb ik u voldoende beantwoord? Ja, oké.

Besluit: Het Algemeen Bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

5. Ingekomen stukken

De voorzitter: Wij hebben met de fractievoorzitters hier een procedure over afgesproken. Dat kunt u ergens anders op uw iPad vinden.

6. Rondvraag

Mevrouw Bonthuis: Voorzitter, wij hebben het vandaag onder andere over de nieuwe natte natuurparel de Lage Vucht gehad. Groot belang daarbij heeft dat dat soort zaken altijd goed onderhouden worden. Een grote rol daarbij spelen de stuwtjes die in standen gezet moeten worden, omhoog, omlaag, enzovoorts. Wij kregen melding dat er soms bij stuwtjes – ik heb er hier een foto van – plankjes weggehaald worden, waardoor het water sowieso weg kan lopen. Dat ze niet omhoog of omlaag gezet worden. Hoe gaan wij hier eigenlijk mee om? Dit is de situatie bij de Mark op dit moment, maar wij hebben daar natuurlijk in zijn algemeenheid mee te maken.

De voorzitter: Wij hebben ontzettend veel verschillende stuwen, dat maakt het antwoord een stuk ingewikkelder. Wij hebben stuwen die door de verkeerstoren aangestuurd worden, dus die op afstand bediend kunnen worden. Wij hebben stuwen die bij grondgebruikers in gebruik zijn.

Mevrouw Bonthuis: Lobstuwtjes door agrariërs te onderhouden.

De voorzitter: Die bedoelt u, oké, dan weet ik weer een klein beetje meer waar wij het over hebben, maar dan zijn er nog verschrikkelijk veel verschillende. Er zijn lobstuwen die in A-watgangen staan waar wij het beheer en onderhoud, maar ook de werking verzorgen als waterschap. Dan hebben wij B-watgangen waar grondgebruikers zelf hun eigen watersystemen mee kunnen reguleren. Dan hebben wij nog verschillende stuwen, knijpstuwen en plankjesstuwen. Mevrouw Bonthuis, ik stel voor om als u een keer op kantoor bent, samen de gespecialiseerde stuwenman op te roepen en dan gaan wij daar serieus naar kijken.

Mevrouw Bonthuis: Dan word ik de stuwenvrouw, nee. Ik vraag gewoon het antwoord, hoe controleren wij dit soort zaken?

De voorzitter: Dat heb ik net aangegeven. Als het A-watgangen betreft, dan is dat de verantwoordelijkheid van het waterschap en dan regelen wij het zelf en dan kunnen ook andere mensen er geen plankjes uithalen, want dat wordt dan goed beheerd. Andere stuwen zijn in gebruik van grondgebruikers, die kunnen daarmee hun eigen watersysteem reguleren, de meesten zijn daar hartstikke blij mee, want dat kan een beregeningsbeurt uitsparen, dus het heeft werkelijk een functie, maar als je zegt van, de stuwen die gewoon van onszelf zijn in onze A-watgangen, die regelen wij zelf. Dat was het?

7. Sluiting

De voorzitter: Bedankt voor uw inbreng en aandacht op deze avond. Ik sluit deze openbare vergadering om 22.00 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 20 april 2016.

De plv dijkgraaf

De secretaris-directeur

C.A.A. Coppens

H.T.C van Stokkom